

Bu belge, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından bastırılmıştır.

Belge No : 2016-PL-1/4
Revizyon No : -
Revizyon Tarih : -
ISBN : 978-605-9635-00-4

1. Basım, Haziran 2016

Editör(ler) : -

Basım Yeri : Salmat Basım Yay. Ambalaj San. Tic. Ltd. ŞTİ
Büyük Sanayi 1. Cadde 95/1
İskitler / Altındağ / ANKARA
www.salmat.com.tr

Matbaa Sertifika No : 26062

Bu belgenin her türlü yayın hakkı Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'na aittir.

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'nın izni olmadan, eğitim ve tanıtım amaçlı da olsa hiçbir şekilde bu belgenin tümü veya bir kısmı yayınlanamaz ve çoğaltılamaz.

T.C. Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
Cebirail Mah. Saray Sk. No: 1 37200 / KASTAMONU
Tel.: 0 (366) 212 58 52 Faks : 0 (366) 212 58 55
E-posta: bilgi@kuzka.gov.tr
www.kuzka.gov.tr

TR82 DÜZEY 2 BÖLGESİ
KASTAMONU - ÇANKIRI - SİNOP İLLERİ
İLÇE STRATEJİLERİ

TEMMUZ 2013

TR82 Bölgesi İlçe Analizleri Projesi Ekibi

(soyadı alfabetik sırasına göre)

Ayşegül ARSLAN	: Planlama, Programlama ve Stratejik Araştırmalar Birimi / Uzman - KUZKA
Seniha ÇETİNEL	: Planlama, Programlama ve Stratejik Araştırmalar Birimi / Uzman - KUZKA
Mustafa GÜL	: Planlama, Programlama ve Stratejik Araştırmalar Birimi / Birim Başkanı - KUZKA
Emine Merve TOPÇUOĞLU	: Planlama, Programlama ve Stratejik Araştırmalar Birimi / Uzman - KUZKA
Vedide Zeynep ÜNAL	: Planlama, Programlama ve Stratejik Araştırmalar Birimi / Uzman - KUZKA
Dr. Turgay YILDIZ	: Planlama, Programlama ve Stratejik Araştırmalar Birimi / Uzman - KUZKA
Ahmet Gazi ZEYREK	: Planlama, Programlama ve Stratejik Araştırmalar Birimi / Uzman - KUZKA

Analizlerin temelini oluşturan verileri derlediği ve düzenlediği için değerli çalışma arkadaşımız **Serkan GENÇ**'e, çalışmaya katkı sağlayan diğer tüm çalışma arkadaşlarımıza, ilçe toplantılarında çok değerli bilgiler ve öneriler sunan başta kaymakamlarımız ve belediye başkanlarımız olmak üzere tüm ilçe paydaşlarımıza ve görüşlerini bizimle paylaşan herkese TR82 Bölgesi İlçe Analizleri Projesi Ekibi olarak teşekkür ederiz.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	iii
1. ÇANKIRI İLÇELERİ	1
1.1. MERKEZ	2
1.2. ATKARACALAR	4
1.3. BAYRAMÖREN	6
1.4. ÇERKEŞ	8
1.5. ELDİVAN	10
1.6. ILGAZ	12
1.7. KIZILIRMAK	14
1.8. KORGUN	16
1.9. KURŞUNLU	18
1.10. ŞABANÖZÜ	20
1.11. ORTA	22
1.12. YAPRAKLI	24
2. KASTAMONU İLÇELERİ	27
2.1. MERKEZ	28
2.2. ABANA.....	32
2.3. AĞLI	34
2.4. ARAÇ	36
2.5. AZDAVAY	40
2.6. BOZKURT	42
2.7. CİDE	44
2.8. ÇATALZEYİN	46
2.9. DADAY	48
2.10. DEVREKANİ	50
2.11. DOĞANYURT	52
2.12. HANÖNÜ	54
2.13. İHSANGAZİ	56
2.14. İNEBOLU	58
2.15. KÜRE	62
2.16. PINARBAŞI	64
2.17. SEYDİLER	66
2.18. ŞENPAZAR	68
2.19. TAŞKÖPRÜ.....	70
2.20. TOSYA	72
3. SİNOP İLÇELERİ	75
3.1. MERKEZ	76
3.2. AYANCIK.....	78
3.3. BOYABAT	80
3.4. DİKMEN	84
3.5. DURAĞAN	86
3.6. ERFELEK.....	88
3.7. GERZE	90
3.8. SARAYDÜZÜ	92
3.9. TÜRKELİ	94

ÇANKIRI

1.1. MERKEZ

1.1. MERKEZ

Sanayi

Çankırı Merkez, Bölgenin önemli sanayi alanlarından bir tanesidir. Gıda sektöründe un, makarna, tuz; savunma sanayinde silah ve demiryolu alanında demiryolu makası Çankırı'da üretilen önemli ürünlerdir. Ayrıca, Tüney Köyü mevkiinde kurulan Yakıncık OSB'de açılan büyük ölçekli lastik fabrikası da Türkiye'deki önemli sanayi yatırımlarından bir tanesidir. Çankırı Merkez'de faaliyet gösteren tüm sanayi işletmelerinin rekabet güçlerini ve yenilik, ihracat ve üretim kapasitelerini geliştirici teşvikler artırılmalıdır. Özellikle bu yatırımların doğru yapılması için fizibilite çalışmalarının desteklenmesi çok önemlidir. Çankırı, teşvik sisteminde 5. bölgede yer alan iller arasında Ankara'ya en yakın ildir. Ayrıca OSB yatırımlarında ise 6. bölge teşviklerinden yararlanmaktadır. Bu yüzden Çankırı Merkez'in ilerleyen yıllarda bir sanayi merkezi haline geleceği düşünüldüğünde sanayi ve sosyal altyapı yatırımlarında çevre koruma tedbirlerinin de artırılması gerekmektedir.

Turizm Altyapısı

Çankırı Merkez'de bulunan tuz mağarası İldeki en önemli turizm varlıklarından bir tanesidir. Tuz mağarasının turizm değerini kazanması için mağaranın tanıtımının artırılması ve ek yatırımların yapılması gerekmektedir. Ayrıca sağlık alanında yaygın biçimde kullanılan kaya tuzunu kullanan oteller ve tuz odaları daha fazla teşvik edilmelidir. Çankırı Merkez köklü geçmişiyle önemli tarihi yapılara ev sahipliği yapmaktadır. Bu yapıların restorasyonlarına ayrılan kaynakların artırılması gerekmektedir. Ek olarak, doğa ve karavan turizmine yönelik tanıtım faaliyetleri ve altyapı çalışmaları artırılmalıdır.

Ayrıca Çankırı'nın Ankara'ya yakınlığı ve kolay ulaşımı avantaja çevrilerek, Çankırı'nın bir kongre merkezi haline getirilmesi planlanabilir. Bunun için de, Ankara'nın yoğunluğunu alabilecek kamu veya özel kuruluşların kongre, konferans ve seminer gibi faaliyetleri için Çankırı'da bir kongre merkezi yapılması gerekmektedir.

Çankırı'da bulunan Yıldız Tepe'nin alt yapı ve tesis yatırımları artırılarak hem kış hem de yaz turizmine açılması, Çankırı'nın turizmde yükselmesini sağlayacaktır.

Eğitim

Çankırı Merkez'de eğitim alanında, özellikle üniversite eğitimi alanında çok hızlı gelişmeler meydana gelmektedir. Çankırı Karatekin Üniversitesi, yeni açılan kampüsü ile birlikte yeni bölümler açarak daha fazla öğrenciye kapılarını açmaktadır. Fakat yeni kampüsün şehir merkezinden uzakta olması, öğrencilerin de şehirden ayrı kalmasına neden olacaktır. Üniversite öğrencisinin şehirle olan ilişkisini güçlendirmek için özellikle Güzel Sanatlar Fakültesi gibi fakültelerin kent merkezinde kalması düşünülmelidir. Ayrıca artan öğrenci sayısına paralel olarak gerek yurt hizmetleri gerekse diğer hizmet alanlarında yatırımların artırılması ve üniversite öğrencilerinin kent yaşamına aktif katılımını sağlayacak politikalar desteklenmelidir.

Üniversite merkezli Ar-Ge çalışmaları ile Çankırı sanayisinin rekabet gücü artacağından dolayı üniversite-sanayi işbirliğini geliştirecek projeler teşvik edilmelidir.

Madencilik

Çankırı Merkez kaya tuzu, talk gibi maden rezervleri açısından zengin bir bölgedir. Dolayısıyla madenlerin işlenmesine yönelik yatırımların artması için uygun teşviklerin sağlanması gerekmektedir.

1.2. ATKARACALAR

1.2. ATKARACALAR

Hayvancılık (Besi Organize Sanayi Bölgesi Kurulması)

Atkaracalar İlçesi dağlık bir bölge olup, iklim şartları ve tarım arazilerinin parçalı olması sebebiyle tarımsal üretime uygun değildir. İlçede büyükbaş hayvancılık oldukça gelişmiştir. İlçede kültür ve kültür melezi sayısı fazladır, dolayısıyla süt üretim miktarı yüksektir. İlçede Besi Organize Sanayi Bölgesi kurularak modern ve büyük ölçekli hayvancılık yapılması ile İlçenin hayvancılık ve hayvansal ürünlerdeki potansiyelinin değerlendirileceği düşünülmektedir. İlçenin D-100 Karayolu üzerinde bulunması ve Zonguldak-Çankırı bağlantılı demir yolunun İlçeden geçmesi İlçede yapılacak yatırımların lojistik açıdan da avantajlı olacağını göstermektedir.

1.3. BAYRAMÖREN

1.3. BAYRAMÖREN

Yamaç Paraşütü

Bayramören İlçesi, yamaç paraşütçülüğü için oldukça uygun bir bölgedir. 2011 Dünya Yamaç Paraşütü Şampiyonasının gerçekleştirildiği İlçe yamaç paraşütü alanında uluslararası bir üne sahiptir. Yamaç paraşütçülüğünün geliştirilmesi için yapımı devam eden konaklama tesislerinin biran önce tamamlanması ve ek konaklama ve altyapı yatırımlarının da yapılması gerekmektedir.

Diğer Alternatif Turizm Alanları

İlçeden geçen Melan-Soğanlı Çayı kano sporu için, zengin flora ve faunası ile av, trekking, bisiklet ve ATV turizmi için uygun ortam sunmaktadır. Bu yüzden İlçenin tanıtımı etkin şekilde gerçekleştirilmeli ve aynı zamanda trekking, bisiklet ve ATV rotaları belirlenerek ve avlaklar oluşturularak bu alanlara yönelik altyapı yatırımları yapılmalıdır.

Arıcılık

İlçenin zengin florası sayesinde İlçede üretilen balın kalitesi oldukça yüksektir. Arıkovanı sayısının artırılması ve üretilen balın doğal ürün olarak pazarlanmasının sağlanması gerekmektedir.

Meyve Üretimi

İlçede ceviz ve kızılcık yaygın olarak yetiştirilmekte olup; bu ürünleri doğal ürün olarak pazarlanması ve üretimlerinin artırılması gerekmektedir. Ayrıca bu ürünlerden kızılcık şurubu gibi türev ürünlerin üretilmesi de teşvik edilmelidir.

1.4. ÇERKEŞ

1.4. ÇERKEŞ

Tarım ve Hayvancılık

Tarım sektörü, İlçenin en önemli geçim kaynağını oluşturan ve potansiyel taşıyan sektördür. İlçede özellikle hayvancılık TR82 Bölgesi'ne göre gelişmiştir. İlçede kanatlı et üretimi alanında faaliyet gösteren bir adet entegre firma mevcuttur. İlçenin önemli gelir alanlarından olan bu üretimin desteklenmesi gerekmektedir.

İlçe büyükbaş hayvan varlığı ve bunlardan elde edilen ürünler açısından büyük önem taşımaktadır. İlçe, konumu ve yükseltisi nedeniyle çoğu bitkilerin yetiştirilmesine müsait değildir. Ancak hayvancılığı düşündüğümüzde yem bitkilerinin üretilmesi ve üretiminin artırılması elzemdir. Ayrıca tarım konusunda sulama gölet ve barajlarının önümüzdeki yıllarda faaliyete geçmesiyle bitkisel üretimde verim ve miktar artışı sağlayacaktır. Bunun sonucu olarak üretim miktarında ve çeşitliliğinde artışlar görülecektir. Özellikle yem bitkileri üretiminde meydana gelecek artış hayvancılığı daha da geliştirecektir. Kanatlı hayvancılıkta da özellikle et tavukçuluğunda alanında İlçede faaliyet gösteren işletmeler yoğun olup; kapasite artırımları mümkün görülmektedir.

İlçede tarımsal işletmelerin yapısı incelendiğinde çok büyük bölümünün küçük işletmeler olduğu dikkat çekmektedir. Bu durum ekonomik üretim yapılmasının önünde bir engel olarak görülmektedir. İlçedeki tarımsal işletmelerin birlikte iş yapabilme kültürünün ve kapasitesinin artırılması tarımın gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Tarıma Dayalı Sanayi

İlçede hayvansal ürünlerin işlenip mamul haline getirecek sanayinin planlaması düşünülebilir. Bu bağlamda et ürünleri tesisleri ve süt ürünleri üretim tesisleri İlçenin ekonomisine büyük katkı sağlayacaktır. Hayvansal üretimin artışına paralel olarak yem fabrikası vb. tesislerin işlevleri artacaktır.

Sanayi

İlçede, daha ziyade imalat sanayinde uzmanlaşmış bir OSB mevcuttur. Teşvikte 5. bölge avantajlarına sahip Türkiye'nin en batısındaki nokta olan Çerkeş OSB, özellikle Marmara Bölgesi'nde faaliyet gösteren sanayiciler için bir çekim merkezi haline gelmiştir. İlk etabı yatırımcılara tahsis edilen OSB'nin ikinci etabı hukuki nedenlerle henüz faaliyete geçememiştir. 2. etabının da önümüzdeki dönemde faaliyete geçmesiyle birlikte OSB İlçedeki sanayiye ivme kazandıracaktır. İlçe ulaşımında büyük bir potansiyele sahiptir. İlçeden D-100 Karayolu ve demiryolu geçmekte olup bu potansiyel yeterince kullanılamamaktadır. İlçenin avantajlı konumu kullanılarak sanayi yatırımlarının artırılması gerekmektedir.

Turizm

Işıkdag ve Akhasan Göleti mevki, doğa sporları ve kamp merkezleri bakımından uygun yerler olarak değerlendirilebilir. Ayrıca İlçede bulunan tarihi konaklar restore edilerek turizme kazandırılabilir. Ana yol üzerinde bulunan İlçe konaklama ve yöresel yemeklerin sunumu potansiyeli kullanılabilir.

1.5. ELDİVAN

1.5. ELDIVAN

Tarımsal Katma Değerin Arttırılması

Eldivan'da arazi yapısı ağırlıklı olarak dağlık ve ormanlık alanlardan oluştuğundan tarımsal faaliyetler sınırlıdır. Ürün olarak bakıldığında zaman kiraz ve elma öne çıkmaktadır. Eldivan cevizi üzerine çalışmalar devam etmekte olup bu ürünün Eldivan'da üretimi öngörülmektedir. Eldivan'da kirazın markalaşması yerel düzeyde sınırlı kalmış, Bölge dışına fazla yayılamamıştır. Bu ürünün markalaşması ve seri üretiminin yapılması, İlçe ekonomisine önemli katkılar sağlayabilir. Kirazdan birçok türev ürünün (meyve suyu, kurutulmuş meyve vb.) üretimi teşvik edilmeli; kurulan ve kurulacak olan tesisler desteklenmelidir. Kirazın katma değerini arttırmak için arazi toplulaştırma ile verim yükseltilebilir ve kurulabilecek soğuk hava depolarıyla da ürün arzı sürdürülebilir düzeyde aylara yayılabilir. Ayrıca kiraz üreticilerinin kooperatifleşmesi ürünün fiyatını istikrarlı bir yapıya kavuşturarak ürünün rekabet gücünü arttıracaktır.

Orman Ürünlerinin Katma Değerinin Arttırılması

Eldivan, orman varlığı açısından zengin olmakla birlikte bu potansiyelini tam olarak kullanamamaktadır. Orman endüstrisi açısından bakıldığında daha çok hammadde gönderen bir merkez haline gelen Eldivan'da orman varlığının (mobilyacılık, kerestecilik, işlemecilik vb.) imalata dönüşmesi önemli bir potansiyel olarak öne çıkmaktadır.

Turizmin Geliştirilmesi

İlçe, turizm potansiyeli açısından da öne çıkmaktadır. Eldivan'da ormanlık alanların ve mesire yerlerinin yanı sıra yaren odaları da bulunmaktadır. İlçede görmeye değer turistik yerlerin başlıcaları: Bülbül Pınarı, Şahin Tepesi, Karadere Göleti, İldivan Dağı, Karasivri Dağı ve Gölbahçe'dir. Ayrıca İlçede inanç turizmi açısından son derece önemli olan Hacı Murad-ı Veli Türbesi ve Camii bulunmaktadır. Av turizmine de uygun olan Eldivan'da doğru ve yeterli tanıtımla turizm İlçede önemli bir sektör haline gelebilir.

Sanayi Altyapısı

İlçede sanayi altyapısı yetersizdir. Ancak Eldivan, Bölgedeki önemli ihracatçılardan birisi olan ve tıbbi malzeme ve teçhizat üreten bir fabrikaya da ev sahipliği yapmaktadır. İstihdamının önemli bir kısmını İlçeden sağlayan tesis, rekabetçi ve yenilikçi ürünler üreterek Bölge ekonomisine katkı sağlamaktadır. Mevcut işletmenin gelişimi ve benzer işletmelerin kurulumu teşvik edilmelidir. Eldivan'da sanayi yatırımı için uygun alanlar bulunmakla birlikte gelecekte İlçede faaliyet gösterecek fabrikaların çevresel sürdürülebilirliği göz önünde bulundurmaları önem arz etmektedir.

1.6. ILGAZ

1.6. ILGAZ

Kış Turizmi

İlçe, Ilgaz Dağları'nda ve Yıldıztepe'de bulunan turizm tesisleri ile kış turizmi alanında Türkiye genelinde güçlü bir pozisyondadır. Yapılacak yeni yatırımlar ile birlikte bu konumunu daha da güçlendirecektir. İlçenin kış turizmi bağlamında altyapı ve tanıtım faaliyetlerinin daha fazla teşvik edilmesi, hizmet kalitesinin ve konaklama kapasitesinin artırılması için tedbirler alınması gerekmektedir. İlçede kış turizmine hizmet eden tesislerin diğer mevsimlerde de hizmet verebilmesi için doğa turizmine yönelik yatırımların da artırılması gerekmektedir.

Doğa Turizmi

İlçe, yeşil doğası ile birçok doğa turizmi türüne elverişlidir. Özellikle yaylaların ve köylerin bu bağlamda değerlendirilmesi gerekmektedir. Sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde yapılacak küçük ölçekli altyapı ve tesis yatırımları ile bölge Ankaralı ve İstanbullu turistler için büyük bir çekim merkezi haline gelebilecektir. Ayrıca köy evlerinin pansiyonculuğa uygun hale getirilmesi, teşvik edilmesi ve köylerde üretilen doğal ürünlerinde bu kapsamda değerlendirilmesi gerekmektedir. İlçede yaygın olarak yapılan dağcılık faaliyetlerine yönelik altyapının geliştirilmesi de önem taşımaktadır.

Büyükbaş Hayvancılık ve Arıcılık

İlçe büyükbaş hayvancılıkta ve arıcılıkta önemli bir potansiyeli barındırmaktadır. Büyükbaş hayvancılık için modern tesislerin kurulması ve arıcılık için de üretimin ve tanıtım tedbirlerinin artırılması gerekmektedir.

1.7. KIZILIRMAK

1.7. KIZILIRMAK

Çevre Sağlığının Güçlendirilmesi

Kızılırmak'ta son yıllarda yoğun pirinç üretiminden ve yanlış tarımsal uygulamalardan kaynaklı sivrisinek varlığı ciddi oranda artış göstererek hayat kalitesini olumsuz etkilemektedir. Kullanılan zirai gübre ve ilaçlar toprağın yapısını bozmakta, yaşayan canlı türlerini olumsuz etkilemektedir. Kızılırmak'ta kullanılan zirai ilaçlardan dolayı kurbağa popülasyonu önemli oranda azalmış ve sivrisinek popülasyonu artmıştır. İlçedeki ekolojik problem, sinek ilaçları ile tedricen değil, yanlış tarımsal uygulamalardan vazgeçilerek kalıcı bir şekilde çözülmelidir.

Ayrıca İlçeye bağlı köylerde kullanılan içme suyunun kirli olması halk sağlığını olumsuz etkilemektedir. Buna yönelik şebeke suyu kullanımının yaygınlaştırılması önemlidir. Bu ve benzer altyapı problemleri devam eden İlçede hayat kalitesini arttırmaya yönelik altyapı yatırımları büyük önem taşımaktadır.

Tarıma Dayalı Sanayinin Geliştirilmesi

Çankırı'nın güney ilçelerinden birisi olan Kızılırmak'ın ekonomisi genel olarak tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Kızılırmak nehrinin suladığı İlçede tarımsal alanlar çok geniş ve verimlidir. İlçedeki tarımsal üretime paralel olarak zahirecilik gelişmiştir. Ancak, üretilen ürünlerin sanayide girdi olarak kullanımı sınırlıdır. İlçede tarıma dayalı sanayi daha ziyade çeltik işleme üzerine uzmanlaşmıştır. İlçede yetiştirilen kavun, domates, biber gibi diğer ürünler için sanayiye yönelik adımlar atılabilir. Örneğin, kurulacak turşu, salça ve konserve fabrikaları İlçedeki tarımsal üretimin katma değerini arttırabilir.

Pirinçin Markalaşması

Geniş, düz ve verimli arazilere sahip Kızılırmak'ta tarım gelişmiş durumdadır. Kızılırmak, Çankırı ve TR82 Bölgesi'ndeki tarımsal üretiminin önemli sayılabilecek bir kısmına sahiptir. Kızılırmak'ta en büyük tarımsal sorun pirincin markalaşmamış olmasıdır. Bu ürünün markalaşması ve endüstriyel olarak seri üretiminin artırılması İlçe ekonomisine önemli katkılar sağlayabilir. Ayrıca piriçten birçok türev ürünün elde edilebildiği düşünüldüğünde bu üretim teknolojilerinden hangilerinin Kızılırmak için uygunluğu araştırılmalıdır.

Hayvancılığın Geliştirilmesi

Kızılırmak'ta büyükbaş hayvancılık gelişmiş durumdadır. Özellikle manda ve yerli sığır üretimiyle dikkat çeken Kızılırmak'ta et işleme ve depolama tesisi bulunmamaktadır. Hayvancılığın katma değerini arttırmaya yönelik geniş çiftlikler, mandıralar, et işleme ve depolama tesisleri kurulabilir.

1.8. KORGUN

1.8. KORGUN

Hayvancılığın Geliştirilmesi

Korgun'da büyükbaş hayvan üretimi özellikle kültür ve yerli cinsler açısından gelişmiştir. Küçükbaş hayvan üretimi yıldan yıla azalsa da yine önemli ölçüdedir. İlçede ayrıca et tavuğu üretimi önemli boyutlara ulaşmakta fakat daha çok köylerde üretildiği gözlenirken ekonomik olarak değerinin görece düşük kaldığı gözlemlenmektedir. Korgun'da yapılan hayvancılık faaliyetlerinin katma değerini arttırmaya yönelik kesimhanelerin yanında et işleme ve depolama tesisleriyle mandıralar kurulabilir. Korgun kanatlı potansiyeliyle broiler tavuk (etlik piliç) yetiştiriciliğine de müsaittir.

OSB'nin Etkinliğinin Arttırılması

Korgun'da faaliyet gösteren OSB, 1990 yılında yatırımcılara arsa tahsisine başlamış köklü bir organizasyondur. Karayolu, demiryolu ve havayolları açısından düşünüldüğü zaman son derece stratejik bir konumu olan OSB, İlçe merkezine istenilen ölçüde katkı sağlayamamaktadır. OSB'nin ihtiyaç duyduğu ve gelecekte ihtiyaç duyacağı işgücünü ve yatırımı Korgun İlçesi'nden karşılaması İlçenin gelir seviyesini arttıracığı gibi İlçe merkezinde ilk bakışta fark edilecek bir talep ekonomisi yaratacaktır. OSB'nin tam anlamıyla bir demiryolu bağlantısının olmaması lojistik olarak bir eksikliklerdir. Bu problemin bertaraf edilmesi OSB'nin karlılığını arttıracak önemli bir adım olacaktır.

1.9. KURŞUNLU

1.9. KURŞUNLU

Lojistik Merkez Potansiyelinin Kullanılması

Kurşunlu İlçesi'nin uluslararası D-100 Karayolunun üzerinde bulunması, demiryolu bağlantısının olması ve 5. teşvik bölgesinde yer alması önemli avantajlar olarak ön plan çıkmaktadır. Ulaşımın kolay, Ankara ve Çankırı'ya yakın ve arazilerinin genel itibarıyla düz olması İlçenin lojistik alanında ön plana çıkması için önemli avantajlar sağlamaktadır. Bu avantajların değere dönüştürülmesi için gerekli altyapı çalışmalarının yapılması gerekmektedir.

Sağlık Turizminin Geliştirilmesi

İlçenin Çavundur Beldesi'nde bulunan termal kaynak sağlık turizmi için kullanılmaktadır. Fakat bölgede yer alan tesislerin yetersiz olması, gelen yerli ve yabancı turistlerin ihtiyaçlarını tamamen karşılayamaması, ayrıca bu önemli kaynağın yeterince tanıtılmaması gibi sorunlar bulunmaktadır. Dolayısıyla, sağlık turizmi altyapısına yönelik yatırımlar ile tanıtım faaliyetlerinin artırılması gerekmektedir.

Hayvancılığın Modernleştirilmesi

Kurşunlu'da hem büyükbaş hayvancılık hem de küçükbaş hayvancılık yapılmaktadır. Hayvan yetiştiriciliği, genelde kurban bayramı zamanına veya et üretim tesislerine endeksli olarak yapılmaktadır. İlçede yetiştirilen hayvanlar canlı olarak satılmaktadır. Bu durum ise hayvan yetiştiriciliği ve hayvansal üretimden elde edilecek olan değer düşük olmasına neden olmaktadır. Hayvancılıktan elde edilecek gelirin katma değeri yüksek haline getirilmesi için İlçede modern mezbahalar, kesimhaneler ve depolama tesislerinin yapılması büyük önem arz etmektedir.

1.10. ŞABANÖZÜ

1.10. ŞABANÖZÜ

Sosyal Donatı İmkânlarının Artırılması

Şabanözü İlçe Merkez nüfusu artış eğilimindedir. Özellikle çalışabilir yaş aralığı olarak kabul edilen nüfus OSB'deki sağlanan istihdam nedeniyle yüksektir. İstihdama katılan bu nüfusun ve ailelerinin İlçede sosyal hayata dâhil olabileceği imkânlar sınırlıdır. Bu imkânların nitelik ve nicelikçe artırılması önem taşımaktadır. OSB içerisinde sosyal tesislerin kurulumu sağlanmalıdır. Kültürel, sportif ve toplantı amaçlı tesislerin hem kalitesinin hem de sayısının; İlçedeki sanayi kültürü düşünüldüğünde ise, konaklama kapasitesinin artırılması gerekmektedir.

Çevre Altyapısının Geliştirilmesi

Yerel idareler de düşünülerek İlçenin ve organize sanayi bölgesinin ihtiyaç duyduğu altyapı hizmetleri desteklenmelidir. Belediyelerin yol yapım çalışmalarına, özellikle alt yapı çalışmaları sırasında zarar gören yollara, destek sağlanmalıdır. Şabanözü İlçesi'ni Esenboğa Havalimanı'na ve Ankara'ya bağlayan Çubuk bağlantı yolunun bölünmüş yol haline getirilmesinin önem arz etmektedir.

İşletmelere Yönelik Desteklerin Yaygınlaştırılması

Kalkınma Ajansı Yatırım Destek Ofisleri marifetiyle sürekli, proje teklif çağrısı süreçlerinde de dönemsel olarak ilgililere destek verilmektedir. Özellikle OSB'de faaliyet gösteren işletmelerin hibe, fon ve desteklere ilişkin daha fazla bilgi sahibi olmaları, teknik desteğe sürekli ulaşmaları için "teknik masa" uygulamaları çoğaltılabilir. Sadece işletmelerin değil aynı zamanda İlçedeki kamu kurumlarının teknik ve fiziki kapasitelerinin artırılmasına yönelik çalışmalar desteklenmelidir.

Doğalgaz Bağlantısının Sağlanması

Doğalgaz altyapısına yönelik yatırımlar artırılmalı ve İlçenin büyüyen sanayisi ve nüfusuna göre ilgili yatırımlar planlamalıdır.

Mevcut OSB'nin Büyütülmesi

Birçok potansiyeli barındıran Şabanözü OSB'nin, altyapısındaki iyileştirmelerle uzun dönemli bir hedef olarak, mevcut alanı genişletilebilir. Ayrıca OSB'nin dışında İlçeye yaklaşık yaklaşık 2 km. uzaklıkta bir patlayıcı sanayi bölgesi mevcuttur. Bu Bölge ihtisas organize sanayi bölgesi şeklinde yapılandırılabilir.

Demiryolu Bağlantısının Sağlanması

Mevcut haliyle Şabanözü OSB'de demiryolu bağlantısı olmayıp Çankırı bağlantısına yakın bir konumda yer almaktadır. Demiryolu bağlantısı sağlanarak OSB'nin etkinliğinin artırılması önem arz etmektedir.

Meslek Yüksek Okulunun Faaliyete Geçmesi

Şabanözü'nün güçlü üretim yapısına uygun Çankırı Karatekin Üniversitesi'ne bağlı bir meslek yüksekokulunun açılması İlçenin sını gelişimi için büyük önem arz etmektedir.

Madencilik Sektöründe Fizibilite Çalışması Yapılması

Şabanözü İlçesi'nde bulunan madenler ile ilgili yatırım açısından değerlendirilebilir olup olmadığını ortaya koyacak fizibilite çalışması yapılmalıdır.

1.11. ORTA

1.11. ORTA

Tarım ve Hayvancılığın Geliştirilmesi

Orta'da iklimin sert olması dolayısıyla tarımsal faaliyetler sınırlıdır. Göbekli ve kıvrık türleriyle marul üretimi önem arz etmektedir. Seracılık faaliyetlerinin de yapılabileceği İlçede esas olarak hayvancılık ön plana çıkmaktadır. Özellikle manda ve koyun üretimiyle dikkat çeken Orta'da et işleme ve depolama tesisi bulunmamaktadır. Hayvancılığın katma değerini arttırmaya yönelik geniş çiftlikler, mandıralar, et işleme ve depolama tesisleri kurulabilir. Hayvancılığı sürdürülebilir kılmak için fiğ, yonca ve korunga gibi yem bitkilerinin üretimi ve İlçede görev yapan veteriner hekim sayısı artırılabilir.

Stratejik Konumun Kullanılması

Şehirlerarası - uluslararası ticaret ve ulaşımın önemli hatlarından birisi olan D-100 Karayolu Çankırı'nın kuzey hattından geçmekte olup; her geçen gün önemi artmaktadır. Büyük bir kısmında doğalgaz boru hattı da olan Çankırı'nın kuzey hattı, hâlihazırda faaliyet gösteren büyük firmaların yanında, imalat anlamında önemli bir cazibe merkezi haline gelmiştir. Orta İlçesi D-100 Karayolu ile kendi organize sanayi bölgesine sahip olan Şabanözü İlçesi'nin tam ortasında yer almaktadır ve stratejik olarak önemli bir konuma sahiptir. Orta, kısa dönemde bu potansiyelini kullanabilirse öne çıkan bir üretim merkezi haline gelebilir.

Turizmin Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılması

Birçok turizm varlığına sahip olan Orta'da turizmin tanıtımı yeterince yapılmamaktadır. Özellikle mağara turizmiyle öne çıkan İlçede görmeye değer birçok doğal güzellik bulunmaktadır. Konaklama kapasitesi kısa dönem için yeterli görünen İlçede turizmi yaygınlaştırmak orta ve uzun vadeli turizm yatırımlarının ivedilikle planlanması gerekmektedir.

1.12. YAPRAKLI

1.12. YAPRAKLI

Tarım ve Hayvancılık Gelirinin Artırılması

İlçede geniş düz araziler bulunmaktadır. Sulama imkânlarının geliştirilmesiyle birlikte meyvecilik halk arasında yaygınlaştırılabilir. Uygun olan yerlerin belirlenmesiyle organik tarım uygulamaları teşvik edilebilir. Organik tarım ve sertifikalandırma, resmi işlemler konularında teknik destek ve eğitimler verilebilir. İlçede bir kısım meyve bahçesinde herhangi bir ilaç veya katkı kullanılmadan yetişen elma, Denizli'de suyu elde edilerek Hollanda'ya bebek maması üretimi için hammadde olarak gönderilmektedir. Birbirinden ayrı ve küçük ölçekte tarım ve hayvancılık yapan birçok işletme ve kooperatifin bir araya getirilmesi yönündeki çalışmalar üretimin gelir ve verimlilik yaratma özelliğini artıracaktır. Sığır varlığı bakımından İlçede ağırlıklı olarak kültür melezi vardır. İlçede yapılan hayvancılık, hayvan satma ile sınırlı kalmaktadır. İlçede hayvansal ürünleri işleyen, paketleyen, yöresel peynir olan küpecik peyniri üretimi yapan işletmelerin kurulması desteklenmelidir.

Su Şişeleme Tesisi Konusunda Fizibilite Çalışması Yapılması

Yapılan analizler sonucunda İlçenin suyunun oldukça lezzetli ve içilebilir olduğu raporlanmıştır. Kurulabilecek bir su şişeleme tesisi İlçe ekonomisine katkı sağlayabilir. Yapraklı'nın konumu ve Çankırı Merkez'e yakınlığı pazar bulma olanaklarını artırmaktadır.

Meslek Yüksekokulu'nun Faaliyete Başlaması ve İlçe Hayatına Bütünleşmesinin Sağlanması

İlçede resmi olarak açılmış olan bir yüksekokul bulunmaktadır; ancak Çankırı Merkez'de faaliyet göstermektedir. Binası ile ilgili çalışmalar devam etmektedir. Faaliyete geçmesiyle gerekli olabilecek sosyal tesisler İlçeye kazandırılabilir ve var olan atıl binaların dönüşümleri sağlanabilir.

Yayla Turizmi ile İlgili Yol Haritası Çıkarılması, Uygulanması ve Tanıtımı

Yapraklı İlçesi sahip olduğu yaylalar, doğal yapı ve yöre kültürü ile yayla turizmi konusunda potansiyele sahiptir. Ekonomik gelir yaratıcı bir şekilde İlçe için uzun vadeli bir hedef olarak yayla turizmi geliştirilebilir. Yaylalara giden yollar iyi durumda olup, asfaltlanmıştır. Kamp yapılmaya, konaklamaya uygun alanlar ile bisiklet, yürüyüş ve özel ilgi turizmini destekleyecek birkaç alternatifle birlikte yayla turizmi İlçe için uygun olabilir. Yapraklı İlçesi'nin Çankırı Merkez'e oldukça yakın konumda olması ve ulaşım konusunda probleminin olmaması önemli bir avantajdır. Bu avantaj yayla turizminin geliştirilmesi için kullanılmalıdır.

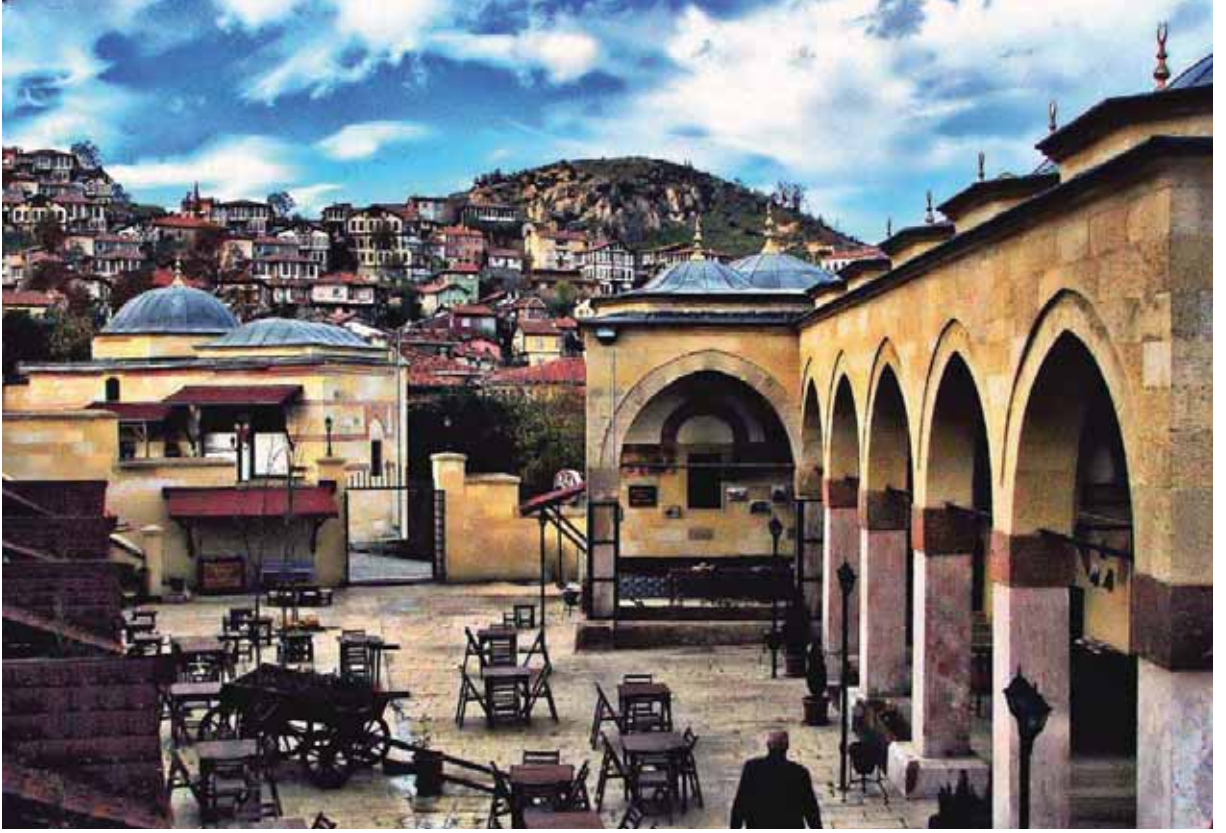

KASTAMONU

2.1. MERKEZ

2.1. MERKEZ

Nüfus ve Göç

Kastamonu Merkez'in nüfusu başta ilçelerden aldığı göç artmaktadır. Nüfus artışında il merkezinde bulunan üniversite, askeriye ve polis okulunun da etkileri bulunmaktadır. İl merkezinin yaş yapısına bakıldığında genç nüfusun oranının yüksek olduğu görülmektedir. Nitelikli iş gücü bakımından ise yetersizlikler dikkat çekmektedir. Artan nüfus ve profiline uygun olarak ihtiyaçlarda da artışlar görülmektedir. Bu ihtiyaçlardan en önemlileri sosyal yaşam alanlarıdır. Bu yaşam alanlarının ve bu alanlardan sunulan sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerin de artırılması gerekmektedir.

Eğitim

Merkez İlçede okul öncesi, ilk orta ve lise düzeyinde öğrenci ve öğretmen sayısında sorun bulunmama ile birlikte eğitim hizmetlerinin çeşitlendirilmesi ve kalitesinin artırılması gerekmektedir. Özellikle okul öncesi ve ilköğretim kurumlarının çalışan anneler çalışma saatlerine göre tekrar planlanması önemli görülmektedir. Ayrıca okulların imkânlarının geliştirilmesi eğitim kalitesini artıracaktır. Üniversite eğitim düzeyinde ise barınma ve sosyal faaliyetlerin geliştirilmesi konusunda çalışmalar yapılmalıdır.

İstihdamın Geliştirilmesi

Kastamonu Merkez İlçe TR82 Bölgesindeki en gelişmiş ilçedir. Bölgede olduğu gibi merkezde de göç sonucu nitelikli iş gücünün az olması en büyük sorunlardan biridir. İşgücü, istihdam olanaklarının fazla olduğu merkezlere göç etmektedir. Bu sebepten Bölgede iş imkânlarının geliştirilmesi için tedbirler alınmalıdır. İnsanların iş yapabilme ve girişimcilik kapasitelerini geliştirici faaliyetler artırılmalıdır.

Bölgede tarım, hizmetler ve sanayi sektörlerinde potansiyelin etkin biçimde kullanılması ve bu sektörlerde istihdamın artırılması için yenilikçi destek mekanizmaları geliştirilmelidir.

Ulaşım Altyapısının Geliştirilmesi

Kastamonu Merkezden Ankara, Sinop, Çankırı, İstanbul ve diğer ilçelere uygun karayolları bağlantıları bulunmaktadır. Kastamonu'nun coğrafi yapısı dağlık ve engebeli olduğu için karayolu ulaşımında bazı zorluklarla karşılaşmaktadır. Kastamonu-Çankırı-Ankara karayolu bölünmüş yol olup; yolun en zorlu ve problemli kısmını Ilgaz Dağı Geçidi oluşturmaktadır. Geçit tek şeritli olduğu için özellikle kış mevsiminde ulaşımında bazı aksamlar yaşanmaktadır. Ilgaz Dağı tünellerine çalışmalarına başlanmış olup; projenin bitirilmesiyle ulaşımında büyük bir ilerleme sağlanacaktır. Kastamonu-Çankırı-Ankara yolu ve Kastamonu D-100 Karayolu bağlantısı çok daha aktif ve işlevsel hale gelecektir.

Kastamonu'da demiryolu bulunmamaktadır. İlerleyen yıllarda Karabük-Araç-Kastamonu demiryolunun inşa edilmesinin Bölgenin kalkınmasında pozitif etki sağlayacaktır. Kastamonu Havalimanı'nın gelecek yıllarda etkinliğinin daha da artırılması gerekmektedir. Kastamonu Havalimanı'ndan günde bir kez yapılan İstanbul seferlerinin ikiye çıkarılması sanayi ve turizm sektörlerinin gelişimi için önemlidir.

Turizm

Kastamonu Merkez inanç turizmi açısından çok büyük potansiyele sahip olup; merkezde çok sayıda tarihi cami ve türbe mevcuttur. Ayrıca Kastamonu Kalesi, Saat Kulesi, Cumhuriyet Meydanı ve Nasrullah Meydanı öne çıkan turistik yerlerdir. Kastamonu, ormanlık varlığı yüksek olan illerden biri olduğu için çok sayıda mesire ve dinlenme yerleri vardır.

Kastamonu Merkez köklü tarihi ile birçok medeniyete ev sahipliği yapmış ve dolayısıyla önemli bir kültürel mirası bünyesinde barındırmaktadır. Özellikle kent merkezinde yapılacak çalışmalarla tarihi kent kimliğine kavuşturulması büyük önem arz etmektedir. Tarihi eser turizmi, spor turizmi, Ilgaz Dağı'nda kış turizmi, geleneksel el sanatları, istiklal yolu bağlamında turizm teşvikleri sağlanmalıdır. Ayrıca konaklama kapasitesini artırılması için başta tarihi konakların konaklama amaçlı dönüşümü olmak üzere 3 ve üzeri yıldızlı

oteller özellikle teşvik edilmelidir. İl merkezinin Ankara ve İstanbul'a yakınlığı göz önünde bulundurulduğunda tarihi zenginlikleri ve doğal güzellikleri değerlendirilerek önümüzdeki yıllarda ulaşımında yaşanacak gelişmelerle kongre ve toplantıların yapıldığı bir cazibe merkezi olması yönünde politikalar uygulanabilir.

Sanayi

Kastamonu Merkez birçok sektörde faaliyet gösteren ulusal ve uluslararası çapta bilinen sanayi kuruluşlarına ev sahipliği yapmaktadır. Ayrıca KOBİ statüsünde üretim yapan birçok firma bulunmaktadır. Ağaç işleri, mobilya, gıda ürünleri, yapı malzemeleri, motor ve zincir üretimi gibi çeşitli alanlarda üretim yapılmaktadır. Var olan işletmelerin rekabet güçlerinin artırıcı teşvikler sağlanması gerekmektedir. Ayrıca Ilgaz tünelinin açılması ile birlikte sanayi yatırımlarımda olacağı düşünüldüğünde yeni kurulacak şirketlere yönelik teşvikler de artırılmalıdır.

Tarım ve Hayvancılık

Merkezde öne çıkan sektörlerden biri de tarımsal üretim içerisinde yer alan hayvansal üretimdir. Büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğine uygun olan İlçede üretimin artırılması için çalışmalar yapılmalıdır. Hayvancılıkta daha profesyonel ve ortak üretim teşvik edilmelidir. Hayvancılıkta özellikle kanatlı hayvan üretimi de alternatif olarak düşünülebilir. Özellikle İlçenin coğrafi yapısına ve iklimine uygun meyveler tespit edilip; üretimi teşvik edilebilir.

Sağlık

Kastamonu Merkez Batı Karadeniz Bölgesi için bir sağlık merkezi olma potansiyeli taşısa da henüz bunu yeterince kullanamamıştır. Bölgede sağlık alanında hem devlet hem özel sektör yatırımların artması ve bu alandaki tüm yatırımların teşvik edilmesi gerekmektedir. Bölgede sağlık sektörünün çeşitlendirilmesi ve kalitesinin artırılması bölgenin kalkınmasında önemli etkenlerden biri olacaktır.

2.2. ABANA

2.2. ABANA

Turizm

Abana İlçesi yaklaşık 6 km.'lik kumsalı ve otel ve tatil köyleri ile her yıl yaz aylarında 15-20 bin turisti çekmektedir. İlçe, ayrıca Haciveli kanyonu ve yeşil doğası ile trekking gibi doğa sporlarına da oldukça elverişlidir. Bu turizm potansiyelini daha fazla kullanabilmek için tanıtım faaliyetlerinin, konaklama kapasitesinin ve kalitesinin artırılması gerekmektedir.

Arıcılık

Kestane balı ile ünlü İlçede arı kovanlarının sayısı hızla artmaktadır. Kestane balının yüksek değeri düşünlüğünde bu ürünün üretim miktarının artırılması ve pazarlama kanallarının genişletilmesi için teşvik edilmesi gerekmektedir.

Ağaç İşleri

İlçedeki orman varlığı ve ağaç işleri sektöründe faaliyet gösteren çeşitli firmalar bulunmakla birlikte bu alandaki potansiyelin daha iyi değerlendirilmesi, ilgili sektördeki firmaların üretimlerini ve ürün yelpazelerini geliştirmek ve yeni firmaların kurulmasını sağlamak için teşvik mekanizmaları geliştirilmelidir.

Meyvecilik ve Seracılık

İlçede kivi üretimi oldukça yaygın olup; İlçenin iklimi bu meyvenin üretimi için oldukça uygundur. İlçede ayrıca seracılığın da geliştirilmesi gerekmektedir. İlgili sektörlere teşvikler sağlanmalı ve var olan teşvikler devam ettirilmelidir.

2.3. AĞLI

2.3. AĞLI

Hayvancılık ve Yem Bitkileri

Ağlı İlçesi kaliteli kırmızı eti ile bölgesel bir üne sahiptir. Büyükbaş hayvan yetiştiriciliğinde entegre sistemlere yatırım yapılması İlçenin gelişimi için önceliklidir. Bu yatırımlara paralel yem bitkileri üretiminin de artırılması gerekmektedir.

Mermercilik

İlçedeki mermer ocakları İlçe ekonomisine ciddi katkı sunmaktadır. Ancak çıkarılan mermerin yüksek katma değer yaratacak biçimde işlenmesi için yatırımların yapılması sağlanmalıdır.

Ormancılık ve Ormana Dayalı Sanayi

İlçede mantar paketleyen bir işletme bulunmasına rağmen ormanın İlçe ekonomisine katkısı sınırlı kalmaktadır. Kereste imalatı konusunda bazı girişimler bulunsa da mobilya, sunta, kereste vb. ağacı ham madde olarak kullanan sanayi kollarının gelişmesi için uygun teşviklerin sağlanması gerekmektedir.

Gastronomi Turizmi

İlçenin et lokantaları yukarıda da belirtildiği gibi bölgesel bir üne sahiptir. Ayrıca köylerde üretilen, yufka ekme gibi gıda ürünlerine de talep oldukça yüksektir. Ankara ve İstanbul'da gastronomi turizmine yönelik tanıtım faaliyetleri ve bu lezzetlerin sunumu kolaylaştıracak uygun ortamların yaratılmasına yönelik gerekli desteklerin sağlanması gerekmektedir.

2.4. ARAÇ

2.4. ARAÇ

Eğitim

İlçede Kastamonu Üniversitesine bağlı bir Meslek Yüksekokulu faaliyet göstermektedir. Eğitime bağlı en önemli sorun barınma sorunudur. Özellikle İlçe Merkezi dışından gelen orta öğretim, lise ve yüksekokul düzeyinde eğitim gören öğrencilerin kalabileceği yurtlar bulunmağı için eğitim faaliyetleri zorlaşmaktadır. İlçede eğitim düzeyinin yükseltilmesinde yurt imkânlarının sağlanması büyük önem arz etmektedir. İlçede yaşayan öğrencilerin sosyal imkânları da sınırlıdır. Sosyal ve kültürel tesislerin açılması İlçede bulunan öğrencilerin için olumlu etki sağlayacaktır.

Sosyal Hayat

İlçede maddi imkânları sınırlı insanların yaşadığı yerleşim yerleri bulunmaktadır. Bu bölgelerde yaşayan insanları toplumsal yaşama dâhil olmalarının sağlanması ve sosyal yaşamlarını iyileştirici tedbirlerin alınması büyük önem taşımaktadır. İlçede sosyal imkânların kısıtlı olması sebebiyle özellikle öğrenciler ve memurlar, hafta sonları İlçe dışını tercih etmektedirler. İlçede sosyal yaşamın canlandırılması ve teşvik edilmesi bilhassa öğrencilere ve memurlara hitap edebilecek sosyal ve kültürel faaliyetlerin artırılması gerekmektedir.

İşgücü

İlçenin nüfusu son 40 yılda %60 azalmıştır. İşgücü, istihdam olanaklarının fazla olduğu merkezlere göç etmektedir. Dolayısıyla İlçede, işgücünün nicelik ve nitelik olarak artırılması gerekmektedir. Ayrıca, İlçede bulunan kamu kurumlarında proje yazma, proje uygulama ve ortak iş yapma kültürü gelişmemiştir. Buna yönelik eğitimlerin verilerek kapasite artırma faaliyetlerine destek sağlanmalıdır.

Ulaşım

İlçenin Kastamonu'ya bağlantısı bölünmüş yol ile sağlanmaktadır. Ancak Araç ile Karabük arasındaki bazı kısımlar bölünmüş yol olmayıp; trafik güvenliğini düşürmektedir. İlgili bölümlerin de bölünmüş yolların inşa edilmesi gerekmektedir. İlçede demiryolu bağlantısı olmamakla birlikte İlçeye yakın il olan Karabük'te mevcuttur. İleriki dönemlerde Karabük bağlantılı bir demiryolunun İlçeden geçmesi planlanmalıdır.

Yayla Turizmi

İlçede turizm potansiyeli olarak yayla turizmi ve ekoturizm ön plana çıkmaktadır. Bölgenin orman potansiyelinin ve yayla sayısının yüksek olmasına bağlı olarak bu turizm dalının değerlendirilmesi sağlanabilir. Turizm açısından Batı Karadeniz Bölgesi bir bütün olarak değerlendirilmeli, turizmin çeşitlendirilmesi ve alternatif turizm faaliyetlerinin yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.

Orman ve Orman Ürünlerine Dayalı İmalatın Geliştirilmesi

İlçenin en önemli ekonomik faaliyeti ve potansiyeli orman ve orman ürünleri olarak görünmektedir. Bölgenin endüstriyel odun üretiminin yaklaşık %8'i Araç'tan sağlanmaktadır. Bu sebepten İlçede ağaç ve ağaç ürünleri sektörünün geliştirilmesi önemli görülmektedir. Ayrıca orman kooperatiflerinin bir araya gelerek birlikte hareket etme ve iş yapabilme kültürünün geliştirilmesi ormanların daha etkin kullanılması ve korunması açısından önemlidir.

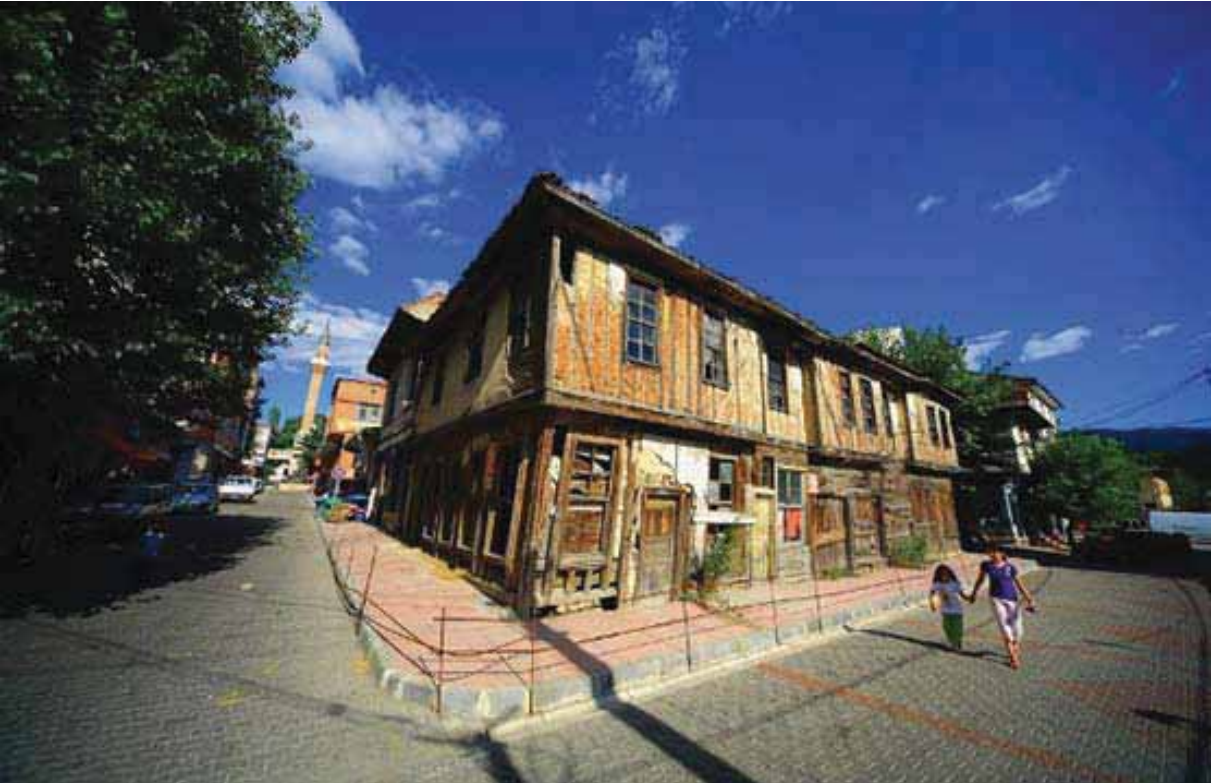
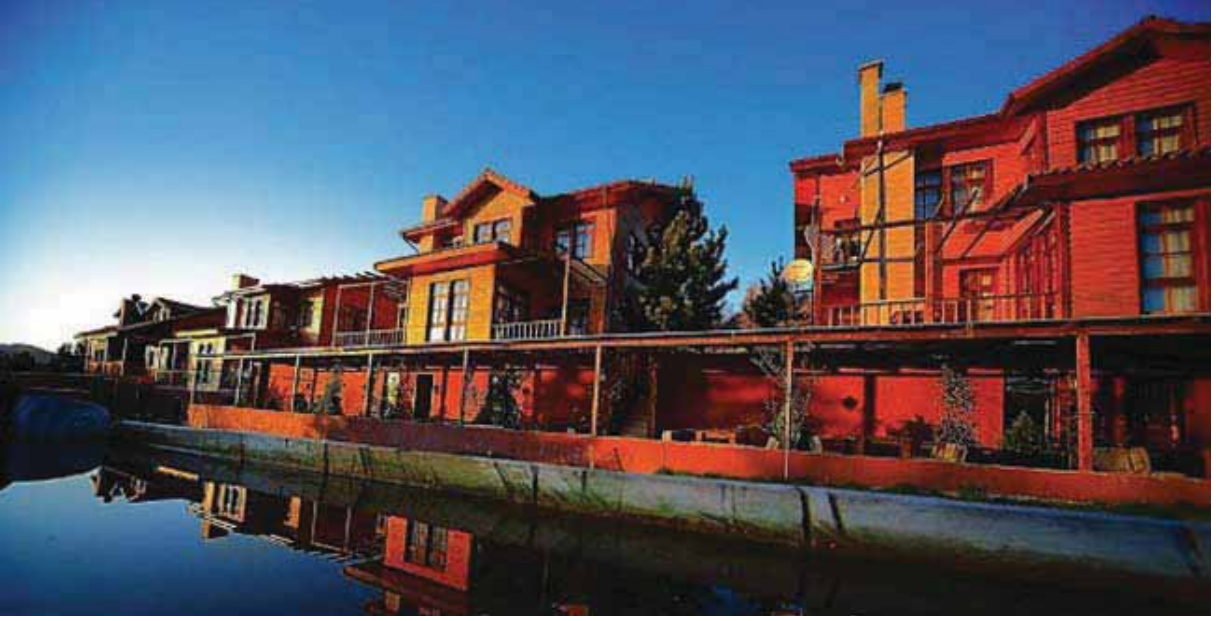
Tarım ve Hayvancılık

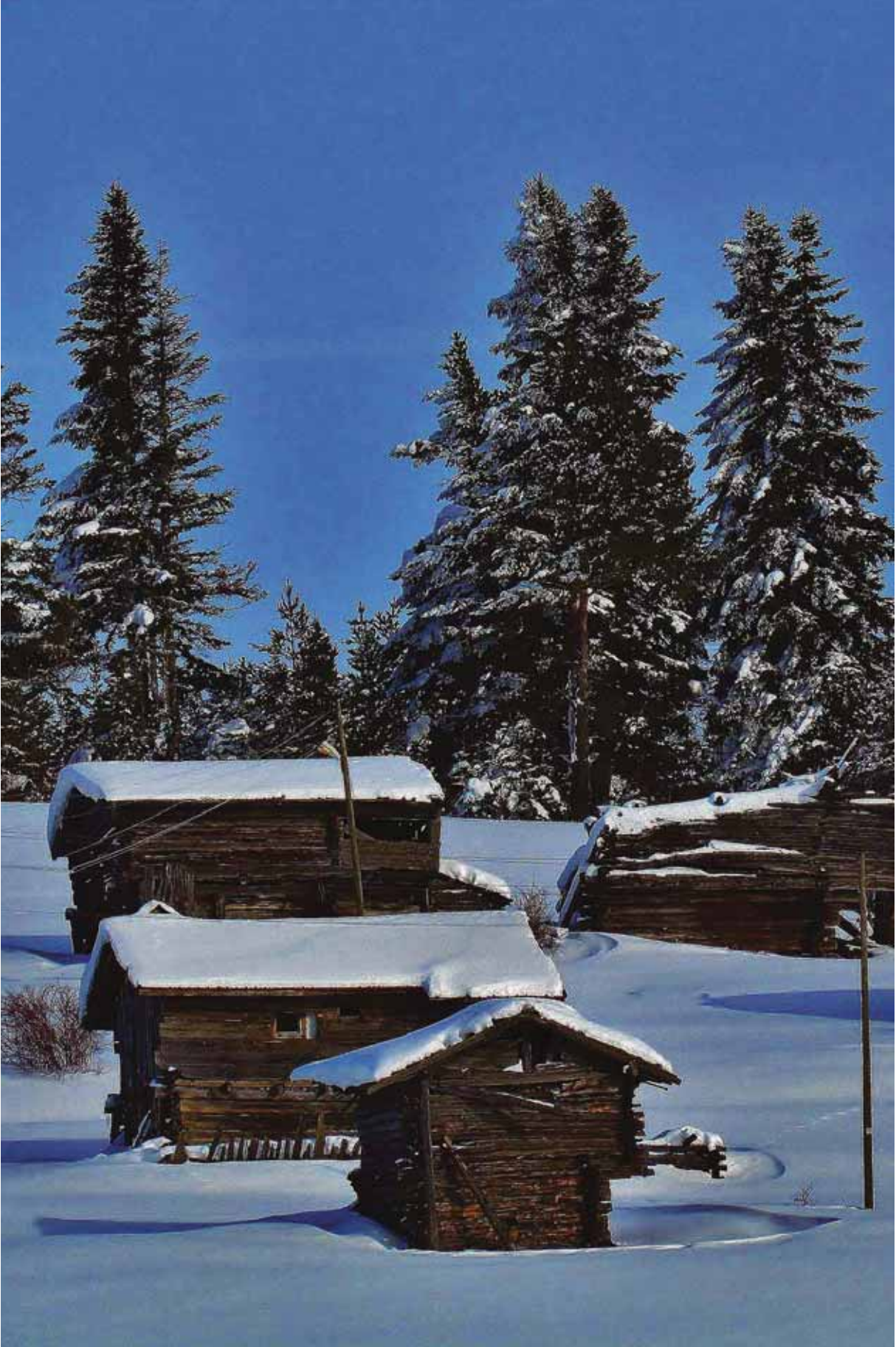
Araç İlçesinin en önemli geçim kaynaklarından biri hayvansal üretimdir. Büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğine uygun olan İlçede üretimin artırılması için çalışmalar yapılmalıdır. Hayvansal üretim daha profesyonel ve ortak üretim şeklinde teşvik edilmelidir. Hayvancılıkta özellikle kanatlı hayvan üretimi de alternatif olarak düşünülebilir. Özellikle İlçenin coğrafi yapısına ve iklimine uygun meyveler tespit edilip üretimi teşvik edilebilir.

Tekstil

Tekstil İlçe istihdamında büyük rol oynamaktadır. Hâlihazırda var olan firma sayesinde birçok insan için geçim kaynağı oluşturmaktadır. Bu tür sanayi üretiminin artırılması hem refahın hem de istihdamın artırılması açısından büyük önem taşımaktadır.

2.5. AZDAVAY

2.5. AZDAVAY

Turizmden Sağlanan Gelirin Artırılması

İlçe, doğa turizmi, kanyon turizmi ve jeoturizm açısından yüksek bir potansiyele sahiptir. Klasik köy hayatının, yöresel kıyafetlerin ve yemeklerin kısacası İlçedeki kültürel hayatın, Küre Dağları Milli Parkı'nın ev sahipliği yaptığı doğal zenginliklerle birleştirilerek eko turizm kapsamında turlar organize edilmesi ve bu organizasyonların tanıtımlarının il, bölge ve ülke düzeyinde yapılması gerekmektedir. Benzer şekilde Küre Dağları Milli Parkı etrafında konumlanmış ilçelerin birlikte bir bütün olarak değerlendirilerek geniş kapsamlı turların organize edilmesi de mümkündür. Milli Park'ta yer alan bitki ve hayvanların tür rezervi yüksek olduğu için başta kuş gözlemciliği olmak üzere çeşitli türlere yönelik gözlemcilik faaliyetleri de turizme katkı sağlayabilir.

Orman Ürünlerinin Katma Değerinin Artırılması

Azdavay, orman varlığı açısından zengin olmakla birlikte bu potansiyelini tam olarak kullanamamaktadır. Orman endüstrisi açısından bakıldığında daha çok hammadde gönderen bir merkez haline gelen Azdavay'da orman varlığının (mobilyacılık, kerestecilik, işlemecilik vb.) imalata dönüşmesi önemli bir potansiyel olarak göze çarpmaktadır. Zengin orman varlığı içerisinde çeşitli endemik türler ve özellikle mantar öne çıkmaktadır. Katma değeri yüksek bu ürünlerin pazarlanması oldukça önemlidir.

Hayvancılığın Geliştirilmesi

Azdavay'da hayvancılık önemli bir gelişme alanıdır. Özellikle büyük ve küçükbaş hayvan üretimiyle dikkat çeken Azdavay'da et işleme ve depolama konusunda uzmanlaşmış bir tesis bulunmamaktadır. Hayvancılığın katma değerini arttırmaya yönelik geniş çiftlikler, mandıralar, et işleme ve depolama tesisleri kurulabilir.

Maden Potansiyelinin Değerlendirilmesi

Azdavay'da başta kömür, kaya gazı ve mermer olmak üzere önemli ölçüde maden varlığı vardır. Özellikle çıkartılan mermerin işlenmesi İlçede önemli bir gelir kaynağı olacak ve önemli ölçüde istihdam sağlayacaktır.

Tarımsal Üretim ve Arıcılığın Desteklenmesi

İlçe nüfusunun seyrek ve yaşlı olması, coğrafi yapı nedeniyle yoğun tarımsal ürün üretimi yapılamamaktadır. Ancak yapılan üretimde gübreleme veya başka kimyasal yollara başvurulmamaktadır. İnsanların doğal ürün tüketimi ve sağlıklı yaşam konusunda artan hassasiyetleri düşünüldüğünde desteklenebilecek seralar ile üretim teşvik edilebilir. Özellikle turistlere sunulan yemeklerde, kahvaltılarda yapılan ikram bu doğal ürünlerin içerilmesi sağlanmalıdır. Bu seralardan bir kısmı konaklanacak yerlerin içerisinde de oluşturulabilir. İlçede arıcılık faaliyetleri de önemli bir gelir kaynağı haline getirilebilir. Hâlihazırdaki kovan sayısının artırılarak İlçedeki doğal bitki örtüsünün kaldırabileceği ölçüde arıcılık faaliyetlerinin yaygınlaştırılması gerekmektedir.

2.6. BOZKURT

2.6. BOZKURT

Ekoturizmin Geliştirilmesi

Bozkurt İlçesi sahil şeridinde de sahip bir ilçe olmasına rağmen turizm konusundaki gelecek hedeflerini yoğunlukla ekoturizme dayalı şekillendirmelidir. Sahip olduğu zengin bitki örtüsüyle, çevre-dostu küçük ölçekli tesislerle, belirlenecek güzergahlar ile alternatif turizm aktiviteleri (trekking, fotoğraf vb.) sunulabilir. Çevresindeki ilçelerle birlikte tur alternatifleri belirlemek ve bunların tanıtımını yapmak gereklidir. Küçük, odaklı gruplarla ama iyi programlanmış turizm rotalarına uygun bir ilçedir. Yayla turizmi yapılabilecek alanların da mevcut olduğu İlçede turizm konusunda orta dönemli bir planla çalışılması gerekmektedir.

Av Turizmi Potansiyelinin Değerlendirilmesi

İlçe genelinde avlak olarak kullanılabilir yerler bulunmakla birlikte bu potansiyel değerlendirilememektedir. İlçenin uygun bölgelerine küçük ölçekli altyapı yatırımları yapılarak bu potansiyelin değerlendirilmesi gerekmektedir.

Arıcılığın Geliştirilmesi

Bozkurt İlçesi'nde yüksek köylerde sınırlı miktarda çiçek balı üretimi olmakla birlikte yoğunlukla kestane balı üretimi gerçekleştirilmektedir. Kestane balı üretimi yıllık 30 ton civarındadır ve İlçeye ekonomik girdisinin 1,5 milyon TL olduğu kaydedilmiştir. Toplumda giderek artan sağlıklı beslenme bilinci, tanıtım ile birlikte kestane balının ekonomik değerini artırabilir. Kestane balının pazarda daha yüksek fiyattan alıcıyla buluşturulması, yurt içi ve dışı satış kanallarının artırılması konusunda çalışmalar yapılabilir.

Ormana Dayalı Küçük Ölçekli Sanayinin Desteklenmesi

Bozkurt İlçesi'nin %86'sı orman niteliğindedir. Bozkurt İlçesi'nde ormandan elde edilen ürün, hammadde olarak Kastamonu'da bulunan fabrikalara gönderilmektedir. Kalan kısmı ise Ankara ve İstanbul'daki üreticiler ile küçük çapta üretim yapan Bozkurt üreticileri tarafından kullanılmaktadır. İlçede genel olarak ahşap müteşebbisliği kültürü bulunmaktadır. Sandalye, sehpa, sandık gibi el işçiliği öne çıkan ürünleri üreten işletmelere teknik ve finansal destek sağlanabilir.

Odun Dışı Orman Ürünleri Üretimi ve İşlemesi

Orman varlığı Bozkurt için yüksek öneme sahiptir. Bu konuda potansiyel teşkil edebilecek birçok konu bulunmaktadır. Orman meyveleri olarak bilinen (alıç, böğürtlen, kızılıçık, ahududu) türlerin işlenebileceği küçük ölçekli tesisler kurulabilir. Defne ve aromatik bitki potansiyelinin olduğu İlçede küçük çapta sabun, kozmetik tesisleri kurulabilir, pazarlama konusunda teknik destek verilebilir.

Bozkurt, birçok yenilebilir mantar cinsinin de doğada yetiştiği bir ilçedir. Pazarlama süresini uzatacak işleme, depolama tesisleri kurulabilir. Köz ve tursu gibi katma değeri yüksek başka ürünler şeklinde sunumu yönünde destekler verilebilir.

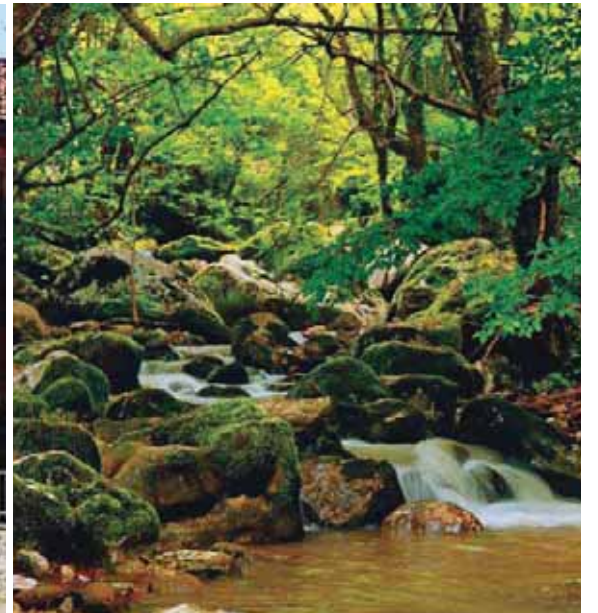
Bozkurt İlçesi'nde kestane sadece sezonunda tüketilmektedir. Katma değeri yükselebilecek bir ürün olan kestane için daha uzun süre satışa sunulmasının sağlanabileceği soğuk hava deposu veya taze kalış süresini uzatacak başka yöntemler tasarlanabilir. Soğuk hava deposu potansiyel olan diğer ürünlerle ve komşu ilçelerle birlikte ortak olarak da düşünülmelidir.

Ulaşım Bağlantılarının Geliştirilmesi ve Alt Yapı Çalışmaları

İlçenin turizm potansiyelinin daha iyi değerlendirilebilmesi ve Kastamonu Merkez ile bağlantısının güçlendirilmesi için karayolu altyapısının iyileştirilmesi gerekmektedir. Çevrenin korunmasına yönelik altyapı çalışmalarına da devam edilmesi önem arz etmektedir.

2.7. CİDE

2.7. CİDE

Ulaşım Bağlantılarının Geliştirilmesi

Kastamonu güneyde Ilgaz kuzeydeyse Kuzey Anadolu Dağları'yla çevrilidir. Kastamonu'da merkezden çevreye gidildikçe engebeli araziler artmakta dolayısıyla merkez ve çevre arası erişilebilirlik azalmaktadır. Erişilebilirlik probleminin derin şekilde hissedildiği ilçelerden biri olan Cide'de Cide – Kastamonu, Cide – İnebolu ve Cide – Kurucaşile karayolu bağlantılarının geliştirilmesi gerekmektedir. Cide'de deniz ulaşımı da yeterince gelişmemiştir. Deniz ulaşımının gelişmesi ve sürdürülebilir bir konuma oturabilmesi esasen yük ve yolcu taşımacılığıyla doğrudan bağlantılıdır. Liman bağlantıları zayıf olan Cide'de deniz ulaşımının gelişmesi sanayi faaliyetlerinin (tersanecilik, ağaç ürünleri vb.) arttırılmasından ve turizmin yaygınlaştırılmasından geçmektedir.

Turizmin Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılması

Cide'de turizm yalnızca deniz ve sahil turizmi şeklinde değil, ekoturizm ve kültür turizmi şeklinde de düşünülmalıdır. Güney'de Küre Dağları Milli Parkı ile sınıra sahip olan Cide'de doğa turizmi gelişme potansiyeli yüksek alanlardan biridir. İlçede mevcut turizm talebini karşılayacak konaklama altyapısı hâlihazırda mevcut olmakla birlikte istenen kapasite ve kalitede değildir. Mevcut altyapıyı geliştirmek, İlçede turizm için atılması gereken önemli adımlardan biridir. İlçede tarihi ve arkeolojik değeri henüz yeterince tespit edilmemiş çok sayıda yer bulunmaktadır. İlçede turizmi yaygınlaştırmak için yapılması gerekenlerin yanında İlçedeki tarihi ve turistik yerler envanterinin hazırlanması gelmektedir.

Tarım ve Hayvancılığın Geliştirilmesi

Cide'de fındık, ceviz, elma ve üzüm gibi ürünler öne çıkmaktadır. Bu ürünlerin üretimi arttırılarak daha farklı türev ürünler üretilebilir. Örneğin elma ve üzüm için sirke ve şarap katma değeri görece yüksek türev ürünlerdir. İlçede seracılık geliştirilerek tarımsal katma değer arttırılabilir.

Cide'de büyükbaş hayvancılık da gelişmiştir. Özellikle manda üretimiyle dikkat çeken Cide'de et işleme ve depolama tesisi bulunmamaktadır. Hayvancılığın katma değerini arttırmaya yönelik geniş çiftlikler, mandıralar, et işleme ve depolama tesisleri kurulabilir. İlçede ayrıca ördek üretimi önemli boyutlara ulaşmakta fakat daha çok köylerde yetiştirilmektedir. Bu üretimin de katma değerini artırıcı tedbirlerin alınması önemlidir.

Balıkçılığın Güçlendirilmesi

Kastamonu'nun sahil ilçelerinden olan Cide'de balıkçılık istenilen ölçüde gelişmemiştir. Yıldan yıla dalgalansa da özellikle hamsi, mezigit, barbunya ve kalkan üretimiyle öne çıkan İlçede kafes balıkçılığı yapılabilir. Balıkçılığın katma değerini arttırmak ve bu faaliyeti sürdürülebilir bir konuma ulaştırmak için su ürünleri işleme ve depolama tesisi kurulabilir.

Orman Ürünlerinin Katma Değerinin Arttırılması

Cide orman varlığı açısından zengin olmakla birlikte bu potansiyelini tam olarak kullanamamaktadır. Orman endüstrisi açısından bakıldığında daha çok hammadde gönderen bir merkez haline gelen Cide'de orman varlığının (mobilyacılık, kerestecilik, işlemecilik vb.) imalata dönüşmesi önemli bir potansiyel olarak ön plana çıkmaktadır.

2.8. ÇATALZEYTİN

2.8. ÇATALZEYİN

Turizm

İlçe, turistlerin ilgisini çekebilecek tarihi ve doğal alanlara sahip olup, yaz aylarında daha önce çalışma amacıyla yurt dışına gidenlerin dönmesiyle oldukça canlanmaktadır. Ancak canlılığın turizm bağlamında değere dönüştürülmesinde bazı sorunlar bulunmaktadır. Güneşli gün sayısının az olması, konaklama imkânlarının kısıtlı olması ve tanıtım eksikliği gibi sorunlar ön plana çıkmaktadır. İlçe, yeterli tanıtımın yapılması ve konaklama imkânlarının artırılması veya pansiyonculuk hizmetlerinin iyileştirilmesiyle yerli ve yabancı turistler için daha cezbedici konuma gelebilir.

Meyvecilik (Tarıma Dayalı Sanayi)

İlçede meyve ürün gruplarının çoğu üretilmektedir. Ceviz, elma erik ve fındık öne çıkan meyvelerdir. Kastamonu'da şeftali üretiminin %100'ü, zerdali üretiminin %77'si, incir üretiminin %15'i ve ceviz üretiminin %8'i Çatalzeytin'den elde edilmektedir. İlçe, meyve ürünlerine dayalı imalat sanayinin gelişimi için uygundur.

Balıkçılık

İlçede balıkçılık faaliyetleri yaygın olup, en çok hamsi avlanmaktadır. İlçede balıkçılık gelir getirici bir sektör haline gelememiştir. İlçeye hizmet edecek bir balık işleme ve depolama tesisinin kurulması büyük önem taşımaktadır.

2.9. DADAY

2.9. DADAY

Binicilik ve Doğa Sporları

Daday'da at biniciliği ve doğa sporları gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için kaliteli tesisler mevcuttur. Ancak bu tesislerin kapasitelerini artırmaları, Ilgaz Tüneli'nin açılması ile daha da artacak olan talebi karşılamak için oldukça önemlidir. Daday, özellikle Ankara'dan binicilik ve doğa sporları ile ilgilenmek isteyen ziyaretçiler ile öğrencilere hizmet eden bir merkez haline dönüşebilir. İlçe, göletleri, uygun yol ve alanları ile bisiklete binme, trekking gibi doğa sporlarına olanak tanımaktadır. Bu yüzden bu bölgelerde altyapı yatırımlarının yapılması, tabela ve işaret levhalarının iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Kültür, Sanat ve Spor Merkezi

İlçe'nin Kastamonu Üniversitesi'ne yakın oluşu sebebiyle, kültür, sanat, festival, spor ve eğlence adına yapılacak yatırımlar için talep sorununun yaşanmayacağı öngörülmektedir. Bu tür yatırımlar, öğrenciler için alternatif mekânlar yaratacak olması dolayısıyla üniversitesi yaşamını daha cazip hale getirebilir. Bu yüzden kentsel planlama çalışmalarının Kastamonu Üniversitesi de dikkate alınarak yapılması önem arz etmektedir. İlçe, bu tür yatırımlar ile Kastamonu Merkez ile işlevsel bir bütünlük sağlayabilir.

Konak Turizminin Geliştirilmesi

Daday Merkez'de geleneksel Kastamonu evleri mimarisiyle inşa edilmiş birçok konak bulunmakta olup; bu sayı köyler de dâhil edildiğinde daha da artmaktadır. Bu yapıların bir bölümünün restore edilerek konaklama tesislerine dönüştürülmesi önem arz etmektedir. Daday'ın binicilik, doğa sporları gibi aktivitelerle olanak sağlaması İlçeye gelen ziyaretçilere yönelik pansiyon olarak kullanılacak alanların gerekli olduğunu göstermektedir. Daday'da konaklama talebi yeterli ve yüksek olduğu ve sorunun büyük ölçüde konaklama tesislerinin sayıca az olmasından kaynaklandığı düşünüldüğünde, konaklama yatırımlarının daha fazla teşvik edilmesi gerekliliği ön plana çıkmaktadır.

Yerel Ürünler ve El Sanatları

Kayın ağacından yapılan İlçeye özgü ahşap sandalyelerin yanı sıra, hediyelik eşya ve yöresel ürün imalatının geliştirilmesi yönünde destekler sağlanması gerekmektedir. Daday Etli Ekmeğinin coğrafi işaretli ürün olması ve İlçede yaygın olarak yetişen ve kurutularak satılan üryani eriğinin paketleme, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin geliştirilmesi İlçenin kalkınması açısından önemlidir.

Sağlık Turizmi

İlçe, temiz ve yeşil doğası ile sağlık turizmi için oldukça büyük potansiyele sahiptir. 1954 yılında kurulun ve hali hazırda atıl durumda bulunan Ballıdağ Göğüs Hastalıkları Hastanesi'nin geriatri ve rehabilitasyon merkezi olarak kullanılması için yenilenerek faaliyete geçirilmesi önem arz etmektedir.

Süt Üretimi

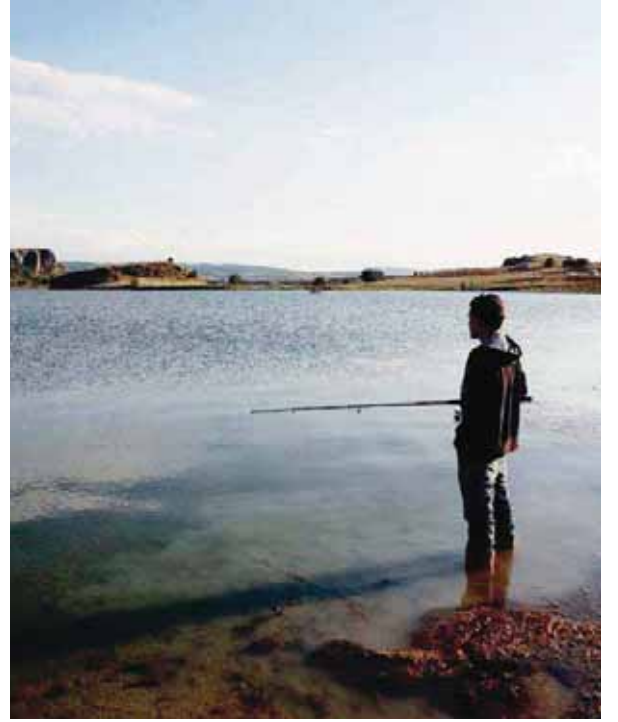
İlçede süt üretimi yüksek olup; 2 tane süt toplama merkezi bulunmaktadır. Ancak soğuk zincirin sağlanamaması sebebiyle verim düşmektedir. Süt üretiminin artırılması, soğuk zincirin sağlanması ve süt paketleme işletmelerinin desteklenmesi gerekmektedir.

Ulaşım

İlçe Kastamonu Merkeze yakın olmasına karşın Karabük ile ulaşım bağlantısı zayıftır. Daday-Eflani karayolu bağlantısının geliştirilmesi Safranbolu, Eflani, Daday ve Kastamonu Merkez'den oluşacak yeni bir turizm rotasının oluşmasının sağlayacak olup; Daday'ın gelişmesine katkı sağlayacaktır.

2.10. DEVREKANI

2.10. DEVREKANI

Tarım ve Hayvancılık

İlçede hayvancılık Bölgeye göre gelişmiştir. İlçede faaliyet gösteren iki büyük ve profesyonel düzeyde üretim yapan firma ve 600 üyeli süt üreticileri birliği hayvancılığın gelişmesinde ve potansiyelinin artırılmasında önemli bir etken olarak değerlendirilebilir. Sulama altyapısı geliştirilerek üretim miktarında ve çeşitliğinde artışlar sağlanabilir. Özellikle yem bitkileri üretiminde meydana gelecek artış hayvancılığı daha da geliştirecektir. Kanatlı hayvancılıkta da özellikle yumurta üretiminde İlçede faaliyet gösteren işletmeler mevcut olup; kapasite artırımları mümkün görülmektedir.

Tarıma Dayalı Sanayi

İlçede hayvansal ürünlerin işlenip mamul haline getirecek sanayinin geliştirilmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda et ve süt ürünleri üretim tesisleri İlçenin ekonomisine büyük katkı sağlayacaktır. Hayvansal üretimin artışına paralel olarak yem fabrikası vb. tesislerin işlevleri artacaktır.

Madencilik

İlçe sınırları içerisinde krom madeni ve mermer rezervleri bulunmaktadır. Krom hammadde halinde pazarlanmaktadır. Kromun yarı işlenmiş veya işlenmiş ürün haline getirilip pazarlanması İlçe ekonomisine önemli katkı sağlayacaktır. İlçede madencilik geliştirilmesi dolaylı olarak istihdama katkı sağlayacaktır. Dolayısıyla taşımacılık sektörünün de madencilik sektörüne koşut olarak desteklenmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir.

Eğitim

İlçede Kastamonu üniversitesine bağlı 1 adet yüksekokul mevcuttur. İlerleyen yıllarda açılan bölüm sayısına paralel olarak öğrenci sayısında da artışlar olacaktır. İlçenin yaşanabilir ve cazip hale getirilmesi öncelikli olmalıdır. Özellikle öğrencilerin barınma sorunlarının giderilmesi ve sosyal yaşam alanları oluşturulması gerekmektedir.

Çevre ve Altyapı

İlçede ekonomik faaliyetlerin sonucunda oluşan kirliliğin giderilmesi için gerekli altyapı yatırımlarının yapılması gerekmektedir. İlçenin içme suyu ve kanalizasyon altyapısının geliştirilerek bu alanlardaki sorunlar çözülmesi büyük önem taşımaktadır.

Turizm

İlçede turizm potansiyeli olarak doğa turizmi (Yaralığöz), mağara turizmi (Gizemli Mağara) ve tarihi eser turizmi (Kınık Arkeolojik Kazıları) ön plana çıkmaktadır. Gizemli Mağara altyapısı tamamlanarak turizme kazandırılmalıdır. Ayrıca, Yaralığöz mevkiinin doğa turizmi potansiyelini sürdürülebilir biçimde değerlendirmek için gerekli altyapı yatırımlarının yapılması gerekmektedir.

Enerji

Büyük hayvancılık işletmelerinde biyogaz tesislerinin kurulumu teşvik edilmelidir. Ayrıca İlçede sınırlı olmakla birlikte bazı bölgelerde güneş enerjisi ve rüzgâr enerjisi santralleri yatırımları desteklenmelidir.

2.11. DOĞANYURT

2.11. DOĞANYURT

Ulaşım İmkânlarının Geliştirilmesi

Cide ve İnebolu ilçeleri arasında bulunan Doğanyurt İlçesi'nin komşu ilçelerle ve köyleriyle olan ulaşım bağlantılarının yetersiz olması İlçe gelişimini engellemektedir. Hem İlçeyi Kastamonu Merkez'e hem de köyleri ilçe merkezine bağlayan yolların iyileştirilmesi İlçenin gelişmesi için büyük önem taşımaktadır.

Arıcılığın Geliştirilmesi

İlçedeki köylerin tamamı orman köyü statüsündedir. Bal üretimi mevsimsel etkilere oldukça açık olmakla birlikte arıcılıktan geçimini sağlayan birçok kişi bulunmaktadır. Üretilen balın tamamı özellikle İstanbul bağlantılı bir şekilde satılmaktadır. Geleneksel arıcılık kültürü İlçede yerleşmiş olup; verimi artırmak konusunda üreticilere teknik ve finansal destek sağlanmalıdır. Oluşturulan arzın tamamının satıldığı düşünüldüğünde kovan sayısının artırılması elde edilen gelirin artırılması için önem taşımaktadır.

Meyveciliğin Geliştirilmesi

2010 verisine göre Doğanyurt, fındık üretimi Kastamonu'nun %24,5'ini, kivi üretiminin %18,7'sini karşılamaktadır. Kivi yetiştiriciliği 14 köyde yapılan ekonomik bir uğraş şekline gelmiştir. Var olan taleple birlikte kivi üretimi yaygınlaştırılabilir. Elde edilen tarımsal ürünlerin satılabileceği kanallar geliştirilebilir. İnebolu'da kurulan köylü pazarı uygulaması İlçe köylüleri için de sağlanabilir. Çevre ilçelerde ve Kastamonu Merkez'de ürünler satılabilir. Ayrıca bölgesel ürünlerin Ankara ve İstanbul'daki merkezlerde pazarlanması sağlanmalıdır. Çabuk bozulan kestane ve kivi için depolama altyapısı geliştirilmelidir. Ziraî ilaçların kullanımı konusunda farkındalık çalışmalarının yapılması gerekmektedir.

Ekoturizmin Geliştirilmesi

Denize kıyısı bulunan Doğanyurt İlçesi'nin önemli doğal varlıkları bulunmaktadır. Bu doğal varlıkların sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde turizm amaçlı kullanılması teşvik edilebilir. Kastamonu bağlantı yolunun güçlendirilmesiyle birlikte ise bu güzergâhta bulunan Ercesu Yaylası da turizme katkı sağlayacaktır.

Ortak İş Yapma Kültürünün Yaygınlaştırılması

Rekabetçi düzeyde üretilen tarımsal ürünlerin daha uygun koşullarda pazarlanmasına da imkân verecek kooperatifçilik uygulamaları artırılmalıdır. Aynı durum orman ürünleri için de düşünülmelidir.

Balıkçılığın Geliştirilmesi

Balık satışı, depolama ve pişirme için tesislerin kurulması teşvik edilmelidir. Bu konuda yapılan farkındalık çalışmaları artırılmalıdır.

Sosyal Hayata Entegrasyonla İlgili Çalışmalar Yapılması

Doğanyurt İlçesi erişilebilirlik problemleri, yerleşim şeklinin etkileri dolayısıyla sosyal göstergeleri olumlu değildir. Birebir veli görüşmeleri, maddi olarak öğrenci velisini destekleme, birebir okuma-yazma dersleri, ikincil yol olarak açıköğretime yönlendirme gibi uygulamalar yoğun bir şekilde yapılırsa da halkın eğitime olan ilgisi olması gereken düzeyde değildir. Bu konuda çalışmalara devam edilmelidir. Belediyenin ve kaymakamlığın da sosyal ve spor alanı oluşturma konusundaki faaliyetleri desteklenmeli, İlçede ihtiyaç uygun; özellikle çocuklara, gençlere, kadınlara yönelik spor ve sosyal etkinliklerin yapılabileceği alanlar oluşturulmalıdır.

2.12. HANÖNÜ

2.12. HANÖNÜ

Madencilik

İlçe sınırları içerisinde bulunan bakır madeni rezervleri İlçenin en önemli gelişme potansiyelini oluşturmaktadır. İlçede bakır rezervi ve bakır madeni konusunda çalışmalar yürütülmektedir. Çalışmalar tamamlandıktan sonra üretim aşamasında madenin İlçeye büyük ekonomik katkı sağlayacağı düşünülmektedir. İstihdam artışı, ekonomik canlanmanın yanında diğer sektörlerle de pozitif katkı sağlayacaktır. Madenin değerlendirilmesi yönelik girişimler desteklenmeli, madencilik gelişimine paralel gelişebilecek sektörlerle yönelik girişimcilik destekleri sağlanmalıdır.

Ormanlık

İlçe orman potansiyeli olarak zengindir. Ancak orman ürünlerini işleyecek herhangi bir tesis İlçede yoktur. Bunun sonucu olarak elde edilen ürünler hammadde düzeyinde pazarlanmakta ve katma değeri düşük kalmaktadır. İlçede girişimcilik teşvik edilerek bu sektörde faaliyet gösteren tesislerin kurulması sağlanmalıdır.

Ulaşım

İlçe Kastamonu-Sinop-Samsun Karayolu üzerinde yer almaktadır. Karayolu ulaşımı güvenli ve hızlı şekilde sağlanmaktadır. Yeni gelişen sektörlerle yönelik ek altyapı yatırımları yapılmalıdır.

Tarım ve Hayvancılık

İlçede kır nüfusu kent nüfusundan yüksektir olup; İlçe göç vermektedir. Kır nüfusunun dolayısıyla İlçe nüfusunun daha fazla azalmaması için Bölge insanının en önemli geçim kaynaklarından biri olan tarımın canlandırılması ve geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Özellikle potansiyel olarak görülen hayvancılık ve bitkisel üretim olarak sarımsak ve pancar üretimi artırılabilir.

2.13. İHSANGAZİ

2.13. İHSANGAZI

Bitkisel Üretim

İhsangazi, yem bitkileri ve tahıl üretiminde ön plana çıkmaktadır. İlçe bitkisel üretimin geliştirilmesi için uygun şartlara sahip olmakla beraber, İlçenin en öne çıkan ürünü siyez bulgurudur. Türkiye'nin ilk presidium ürünü olarak seçilen ve doğal yöntemlerle üretilen siyez bulgurunun üretim miktarının artırılması ve üretimine yönelik alternatif destek mekanizmalarının geliştirilmesi gerekmektedir.

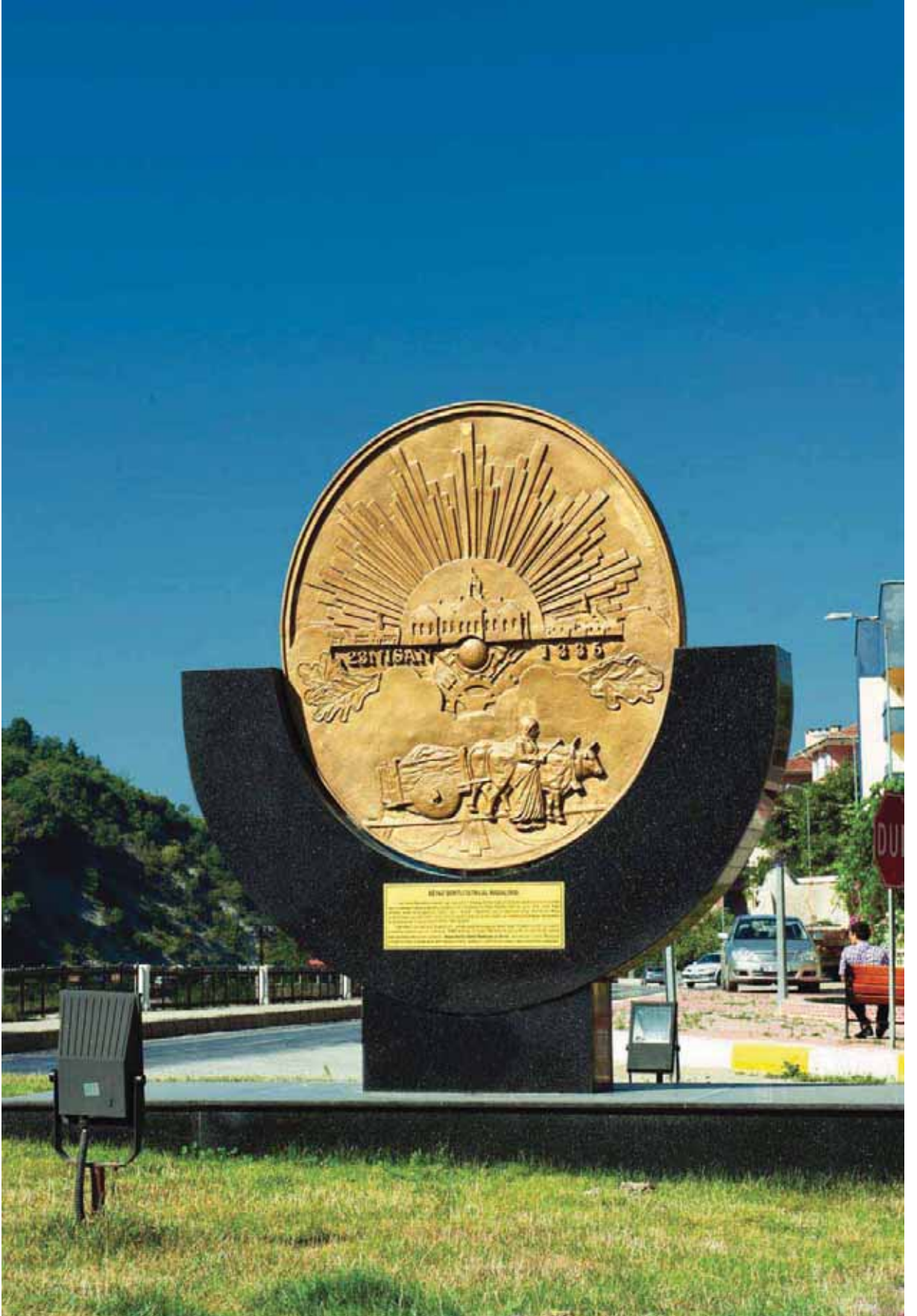
Turizm

İhsangazi İlçesi sahip olduğu doğal varlıklarıyla doğa turizmüne uygun bir ilçedir. İlçede 'Sipahiler Kaya Mezarı', 'İnciğez Kaya Mezarları', 'Haracoğlu Cami' ve 'Asa Suyu' gibi tarihi alanların yanında, avcılık yapmaya müsait alanlar da bulunmaktadır. İlçe yaylaları bakımından da zengindir. İlçede Sepetçioğlu Yaylası, Yukarı Yayla ve Aşık Yaylası gibi alanlar bulunmakta olup İlçede 'Sepetçioğlu ve Siyez Bulguru Festivalinin' son gününde Sepetçioğlu Yaylasına çıkılmakta ve Yayla Etkinlikleri düzenlenmektedir. İlçenin tanıtılması ve turizmin geliştirilmesi amacıyla bu etkinliklerin desteklenmesi önem arz etmektedir.

2.14. İNEBOLU

2.14. İNEBOLU

Turizmin Çeşitlendirilmesi ve Geliştirilmesi

İnebolu sahip olduğu doğası, köklü tarihi ve sahilleri ile hem doğa, tarih ve kültür turizminin hem de deniz turizminin yapılabileceği bir bölgedir. Fakat turizmin birçok türünü barındıran İnebolu'da turizme dair altyapının yetersiz olması, İlçede turizmin yeterince gelişmemesine ve var olan potansiyelin kullanılmasına neden olmuştur.

İlçe merkezi ve bazı köylerde aşı boyalı ahşap evler ön plana çıkmaktadır. Fakat birçok yapının restorasyonu yapılmamıştır ve bu durum İlçenin önemli kentsel ve mimari mirasını olumsuz etkilemektedir. Özellikle eski halini halen korumakta olan binaların restore edilerek İnebolu turizmine açılması ve bu evlerde butik otelciliğin ve pansiyonculuğun başlatılması gerekmektedir. Bu durum hem İnebolu'da İlçe merkezinin görünen çehresinin değişerek kendine özgü bir görüntüye sahip olmasına hem de var olan konaklama sıkıntısının tarihi evlerde kalınarak aşılmasına yardımcı olacaktır.

Karadeniz, alt akıntının fazla olmasından kaynaklı deniz yüzeyinde dalgalanmanın çok olduğu ve güneşleme süresinin sınırlı olduğu bir denizdir. Bu yüzden Karadeniz'e sahili olan yerlerde deniz turizmi uzun sürelerde yapılamamaktadır. İnebolu'da uzun ve kumlu sahilleriyle deniz turizmi için potansiyel oluştursa da dalga çokluğu ve güneş azlığı bunu engellemektedir. Bu yüzden İnebolu'da deniz turizminin doğa ve tarihi turizme ek olarak planlanması gerekmektedir. Ayrıca İnebolu'da deniz turizmine dair çevre koyalara ve sahillere düzenlenebilecek tekne turları da farklı bir turizm alternatifi olacaktır. İnebolu'nun köklü tarihini Geriş tepesinde bulunan manastır kalıntılarında görebilmek mümkündür. Ayrıca Geriş tepesi İnebolu için bir seyir tepesi mahiyetindedir. Fakat manastırın olduğu tepeye giden yolun iyi durumda olmaması, hem yaya hem araç trafiğine imkân vermemektedir. Bu tepenin turizme kazandırılması ve kalıntıların ortaya çıkartılıp restore edilmesi önemlidir. Tepeye giden yolun genişletilerek ve yol üzerinde seyir ve dinlenme alanları yapılarak yaya ve araç trafiğine açılması ayrıca önem taşımaktadır.

İnebolu, Kurtuluş Savaşı'nda gösterdiği fedakârlık ve kahramanlıklarla İstiklal Madalyası ile ödüllendirilmiş tek ilçedir. Bu madalya İnebolu'nun savaşta ne kadar şehit verdiği bir kanıtı mahiyetindedir. İlçenin tarihinin daha yaygın bilinmesi sağlamak amacıyla gerçekleştirilecek faaliyetler öncelikli olarak desteklenmelidir.

Su Ürünlerinin Korunması

İnebolu'da deniz balıkçılığı aktif bir şekilde yapılmaktadır. Fakat yapılan bilinçsiz avlanmalar kalkan gibi dipte yaşayan balık çeşitlerinin nesillerini tehlikeye atmaktadır. Bunun engellenmesi için yaygın farkındalık çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Balığın narin bir su ürünü olması nedeniyle yakalandıktan sonra bir an önce tüketilmesi gerekmektedir. Av sezonunda yakalanan balıklar piyasaya sürülerek düşük fiyattan satılmaya çalışılmakta, satılmayan balıklar ise balık unu ve yağı fabrikalarına çok düşük fiyatlarda verilmektedir. Aşırı avlanma nedeniyle de av sezonunun sonuna doğru balık kalmamakta ve piyasadaki balıklar çok yüksek fiyatlarda satılmaktadır. İç piyasadaki balık fiyatlarının dengelenmesi, yıl boyunca yayılan balık talebinin oluşturulması ve balıkların israf olmaması için şoklama, işleme ve soğuk hava deposuna acilen ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca soğuk hava depoları sebze, meyve yetiştiriciliği yapan ve kestane toplayan çiftçiler için de önemli bir ihtiyaçtır. İnebolu'da balık yetiştiriciliğinin teşvik edilmesi ve desteklenmesi de diğer bir yatırım ve istihdam alanı olacaktır. Balıktan elde edilen gelirin daha yüksek olması için balıkla ilgili katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi desteklenmelidir.

İnebolu Limanı'nın Yenilenmesi

İnebolu limanı Kastamonu ve TR82 Bölgesi'nin ihracatının büyük bölümünü karşılamaktadır. İç Anadolu'nun Karadeniz ülkelerine ve diğer ihracat limanlarına açılan kapısı mahiyetinde olan bu limanın kapasitesinin artırılması büyük önem arz etmektedir. Mevcut liman kapasitesi sadece küçük ölçekli gemilere izin verirken, limanın geliştirilebilmesi için kapasitesinin orta ölçekli gemilerin girebileceği şekilde yapılması gerekmektedir. Ilgaz Dağı Tünelinin bitirilmesi ve Kastamonu Havalimanı ile birlikte ise İnebolu

Limanı daha etkin biçimde kullanılabilir.

Ayrıca Zonguldak ve Çankırı'dan geçen demiryolunun büyütülerek yük taşımacılığı için İnebolu Limanı'na bağlanması Bölge için hayati önem arz etmektedir. Limandan, ağır sanayiden tekstile ve ormancılığa kadar imalatın her türünde yük taşımacılığı yapılmaktadır. Hinterlandının demiryolu ile limana bağlanması ise ihracat ve ithalat alanı yaratarak iç ve dış piyasada canlanmaya ve yeni yatırımların yapılmasını sağlayacaktır.

Gıda İmalatının Geliştirilmesi

İnebolu her ne kadar ekilebilen tarım arazisi açısından çok zengin olmasa da meyve ve sebze alanları açısından yoğun ekime sahiptir. Son zamanlarda ise seracılık ile meyve ve yeşil sebze üretimi artmaktadır. Hali hazırda yeşil soğan, domates, salatalık, marul, maydanoz, tere ve biber gibi ürünler için yapılan seracılığın teşvik edilerek yaygınlaştırılması gerekmektedir. Ayrıca İnebolu'da meyvecilik ve sebzeçilik yapan kişiler İstanbul gibi farklı illerde kurulan pazarlarda satış yapmaktadır. Ilgaz dağı tüneliyle birlikte kolaylaşan ulaşım sayesinde, çevre illerde de İnebolu ürünlerinin satıldığı pazarlar kurularak satış alanı genişletilebilir.

İlçede ayrıca çilek ve kivi gibi katma değeri yüksek ürünlerin üretiminin yaygınlaştırılması ve bu ve benzeri ürünlerin üretimini gerçekleştirenlerin ve gerçekleştirmeyi planlayanların desteklenmesi önemlidir. İnebolu'da yetiştirilen mevsimsel ve sera ürünlerinden elde edilen yöresel reçellerin piyasada daha fazla tanıtılması ve reçel üretiminin artırılması gerekmektedir.

İnebolu kestanesinden elde edilen gelirin daha fazla artırılması için, kestane balı ve kestane şekeri gibi kestaneden katma değeri yüksek ürünler elde edilebilmektedir. İnebolu'da da hali hazırda yapılan kestanen balı üretiminin ve markalaşma faaliyetlerinin desteklenmesi gerekmektedir.

Yeni Yatırımlar İçin Alanların Belirlenmesi

İnebolu dağlar ve deniz arasında dar alanda konumlanmış bir ilçedir. İlçenin kuzeyinde denizin ve kıyıya yakın bir şekilde paralel sıralanmış ormanlık dağların olması, İlçedeki yatırım ve konut için gerekli alanın kısıtlı olmasına neden olmuştur. İlçe merkezinde bulunan araziler ise devlete ait hazine arazileri veya orman vasfında olduğu için kentin fiziksel büyümesi mümkün olmamaktadır. İnebolu'da yeni yatırım alanlarının yaratılması ve konut arzının artırılması için merkeze yakın alanlarda imarlı arsaların artırılması İlçenin gelişmesinde önemli rol oynayacaktır.

2.15. KÜRE

2.15. KÜRE

Turizmin Geliştirilmesi

Küre, dağlık ve engebeli bir araziye sahip olmasına rağmen, ormanla ve diğer doğal güzelliklerle çevrili ekoturizm potansiyeli yüksek bir ilçedir. Bu potansiyelin değere dönüşebilmesi için gerekli altyapıların tamamlanması gerekmektedir. İlçede trekking yollarının ve bisiklet parkurlarının yapılması da önemlidir. Küre'nin İstiklal yolu üzerinde olması ise önemli bir turizm avantajı olarak düşünülmelidir. Her yıl yapılan İstiklal Yolu Yürüyüşü İnebolu'dan başlamakta, Küre üzerinden devam edilerek Kastamonu'da son bulmaktadır. Küre'de bu güzergâh üzerine yapılacak pansiyon, mesire yerleri, dinlenme tesisleri gibi turizm alt yapısı yatırımları önem arz etmektedir.

Küre'nin yerleşim yeri olarak ve bakır maden ocaklarının kullanılmasının tarihi milattan öncesine kadar dayanmaktadır. Köklü bir madencilik geçmişi, tarihi kalıntıları ve bakır kültürü ile öne çıkan İlçede maden müzesi oluşturmak ve eski maden ocaklarını turizme kazandırmak büyük önem taşımaktadır.

Orman Ürünlerine Dayalı İmalatın Teşvik Edilmesi

Küre, yoğun olarak orman varlığının bulunduğu bir arazide konumlanmıştır. Köylerinin hepsi orman köyleridir. Bu köylerde yaşayanlar yılın belli zamanlarında ormancılık yaparak geçimlerine katkı sağlamaktadır. Fakat ormancılık sadece kesilen ağaçların tomruk haline getirilerek düşük fiyattan satılmasıyla yapılmaktadır. Ormancılıktan elde edilen gelirin artırılması ve katma değeri yüksek ürünler üretilmesi için Küre'de kereste imalathanesinin kurulması gerekmektedir. Ayrıca geçmişten günümüze gelen ahşap işleme sanatçılığının canlandırılması da önem taşımaktadır.

Konut Arzının Artırılması

İlçe çevresinin maden alanı, hazine ve orman arazisi olması İlçenin fiziki büyümesini engellemektedir. İlçede yeni konut arzının artırılması için gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Sosyal Hizmetler

Küre'de Kastamonu Üniversitesi'ne bağlı Küre Meslek Yüksek Okulu bulunmaktadır. Dışardan gelecek öğrenciler ve hali hazırda İlçede öğrenim gören ortaöğretim ve ilköğretim öğrencileri için spor salonu, sosyal tesis gibi sosyal hizmetlerin sağlanması gerekmektedir. Ayrıca sağlık hizmetlerini karşılamak için Kastamonu merkezi veya yakın ilçelerdeki hastanelere giden Küre halkı için, İlçede yeni bir hastane ihtiyacı bulunmaktadır.

2.16. PINARBAŞI

2.16. PINARBAŞI

Turizmden Sağlanan Gelirin Artırılması

Pınarbaşı İlçesi birçok doğal güzelliği bünyesinde barındırmaktadır. Turizmden sağlanan gelirin artırılması amacıyla komşu ilçelerdeki, Kastamonu Merkez, Safranbolu, Amasra'daki turizm potansiyeli de düşünülerek Pınarbaşı'nı içeren turizm rotaları oluşturulabilir. İlçede, İlçenin dokusuna ve kimliğine uygun biçimde hizmet veren konaklama tesisleri bulunmakla birlikte; konaklama kapasitesinin kullanımı mevsimselliğe ve hafta tatiline bağlıdır. Konaklama kapasitesini artırmaya ek olarak var olan tesislerin kullanım sıklığı, turistik aktivite çeşitleri (paintball, bisiklet vb.) eklenmesi ile artırılabilir. Kara çorba, mısır unu çorbası gibi yerel lezzetlerin turistlerin beğenisine sunulması önem taşımaktadır. Yöresel su değirmelerinin yaygınlaştırılması ve birebir turistler tarafından kullanımı sağlanabilir.

İlçeye Özgü Yerel Hediyeelik Eşyalarının Tasarımının Yapılması ve Satış Noktalarının Oluşturulması

İlçeye özgü olarak oyuncak bebek (Pınar Bebek) üretimi yapılmaktadır. Bu üretim, bazı kadınlar için gelir yaratıcı ekonomik uğraş haline gelmiştir. Ancak yöreye özgü daha fazla kişiye hitap edebilecek başkaca hediyeelik eşya ürünleri tasarımı yapılabilir. Bu hediyeelik eşyalar yöresel kültürü ve sahip olunan turistik zenginliği yansıtabilir. Ürünlerde İlçedeki orman varlığına bağlı olarak ahşap da kullanılabilir. Bu eşyalar gerek İlçede oluşturulan noktalarda gerekse otellerde ve yeme-içme hizmeti sunan yerlerde satılabilir.

Arıcılığın Desteklenmesi

Arıcılık İlçede hâlihazırda yapılan ekonomik bir faaliyettir. Çevresel ve iklimsel etkilere çok açık olmasına rağmen flora uygun olduğu için kovan sayısının artırılması desteklenebilir.

Mantar Yetiştiriciliği ile İlgili Analiz Yapılması

Mantar yetiştiriciliğine uygun özelliğe sahip olan İlçede bununla ilgili bir analiz yapılmalıdır. Dünyada oldukça yüksek fiyatlara talep bulabilen mantar cinslerinin üretim fizibilitesinin hazırlanması üniversite ve diğer ilgili kuruluşlar tarafından desteklenebilir.

Altyapı ve Erişilebilirlik ile İlgili İyileştirmeler Yapılması

İlçenin nüfusunun azalmasının önemli nedenleri arasında ulaşım, altyapı ve erişilebilirlik sorunları sayılabilir. Oluşturulacak turizm rotaları ile İlçenin bağlantısının sağlanması konusunda iyileştirmeler yapılabilir. İlçe Merkezi'nde ve turistik alanlarda tuvalet, duş gibi hizmetlere cevap verebilecek noktalar oluşturulabilir. İlçe bağlantı yolları, devam eden çalışmalarla sürekli yenilense de heyelan bölgesi içerisinde yer alması nedeniyle ve orman emvali taşınması sırasında hasar görmektedir. Pınarbaşı – Kastamonu bağlantısını sağlayan günlük seferlerin sayıları özellikle turizm sezonu düşünülerek artırılmalıdır. Turistik yerlere bağlantıyı sağlayan bilgilendirme tabelaları hedef kitle düşünülerek yenilenmelidir.

Doğal Yöntemlerle Yapılan Tarımsal Üretimin Desteklenmesi

İlçe nüfusunun az ve yaşlı olması ve mevcut coğrafi yapı nedeniyle tarımsal üretim yeterince yapılamamaktadır. Ancak yapılan üretimde gübreleme veya başka kimyasal yollara başvurulmamaktadır. İnsanların doğal ürün tüketimi ve sağlıklı yaşam konusunda artan hassasiyetleri düşünüldüğünde seralar ile üretim teşvik edilebilir. Özellikle turistlere sunulan yemeklerde ve kahvaltılarda bu ürünlerin sunulması sağlanmalıdır. Ayrıca bu seralardan bir kısmı konaklanacak yerlerin içerisinde de oluşturulabilir.

Sosyal Hayatın Canlandırılması

İlçede bir tane açık futbol sahası vardır. Kapalı spor salonu bulunmamaktadır. Kadınların, çocukların ve gençlerin de kullanımına ve ilgisine uygun olabilecek, nüfus büyüklüğüne uygun bir sosyal tesis İlçe halkının kullanımına sunulabilir.

2.17. SEYDİLER

2.17. SEYDİLER

Organize Sanayi Bölgesi'nin Geliştirilmesi

Seydiler, organize sanayi bölgesi bulunmayan Ağlı, Küre ve Devrekâni gibi ilçelerin merkezinde yer almaktadır. İlçede ahşap işleri, mermer, döküm işleri gibi alanlarda faaliyet gösteren firmalar bulunmakta olup, OSB'nin altyapı eksikliklerinin tamamlanması firmaların sayısını ve sektör çeşitliliğini artıracaktır.

Tarımsal Sanayi

Seydiler endüstriyel bitkilerden şeker pancarı ve yem bitkilerinden fiğ üretiminin öne çıktığı bir ilçedir. Ayrıca İlçede Kastamonu'ya özgü siyez bulguru üretimi gerçekleştirilmektedir. Siyez işleme tesisi Türkiye'de yalnızca Seydiler'de bulunmaktadır. İlçenin tarımsal üretimde üstünlük sağlanan ürünlerde imalat imkânlarının geliştirilmesi önem arz etmektedir. Bu alandaki teşviklerin yanı sıra özellikle siyez bulguru gibi ürünler açısından tanıtım ve pazarlama tekniklerinin geliştirilmesine de önem verilmelidir.

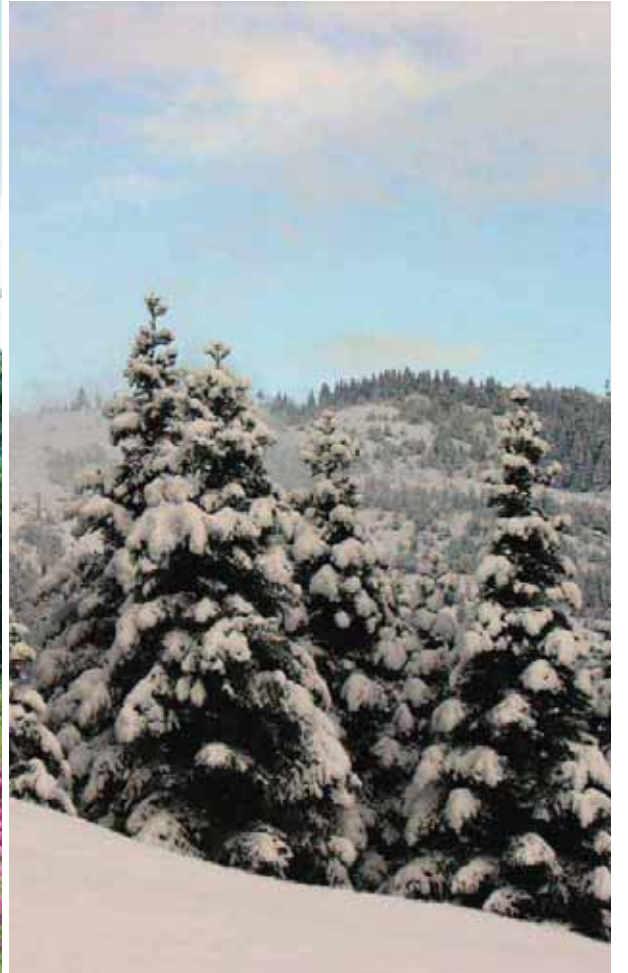
Lojistik Merkez Kurulması

Seydiler İlçesi Kastamonu – İnebolu güzergâhı üzerinde bulunmaktadır. TR82 Bölgesi'nin ihracatının büyük bir kısmı İnebolu Limanı'ndan yapılmaktadır. İnebolu Limanı'nda ticaretin gelişmesiyle birlikte, depolama alanı ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. İnebolu'da dağların kıyıya çok yakın olması ve Küre İlçesi'nin de oldukça dağlık bir alana sahip olması sebebiyle düz alan sahip olan Seydiler lojistik merkez olarak kullanılmaya en müsait ilçelerden biridir.

2.18. ŞENPAZAR

2.18. ŞENPAZAR

Ekoturizmin geliştirilmesi

Şenpazar'ın Küre Dağları Milli Parkı sınırları içerisinde yer alması ve dağlık ve ormanlık bir araziye sahip olması, doğa turizmi için yüksek bir potansiyel sunmaktadır. Ayrıca İlçenin karstik bir araziye sahip olması, şelalelerin, büyük mağara ve dev kanyonların oluşmasını sağlamıştır. Hali hazırda İlçede mevcut yürüyüş yolu parkurları belirlenmiş bulunmaktadır. Tüm bu doğal güzelliklerin tanıtımının yapılması, turistler için konaklama yeri, kamp alanları gibi turizm alt yapısının geliştirilmesi gerekmektedir.

Sanayinin Geliştirilmesi

Şenpazar'da mermer ve taş ocaklığı için gerekli maden hammaddesi bulunmaktadır. Bu yüzden ilçede mermer ve taşocağının kurulması hem İlçe halkının istihdam edilmesi hem de İlçede yeni yatırım alanlarının açılarak gelişmesi için gereklidir. Ayrıca Şenpazar'da bulunan dağlar, İsfendiyar (Küre) Dağlarının devamı olduğu için muhtemel bakır madeni rezervi için potansiyel oluşturmaktadır.

Yatılı Eğitimin Gerçekleştirilmesi

Dağınık yerleşimi bulunan ve eğitimi çoğunlukla taşınabilir şekilde yapılan İlçede, eğitimin yatılı hale gelmesi çok önemlidir. Fiziki alt yapılar sağlandıktan sonra İlçede Meslek ve Teknik Eğitim veren bir lisenin uygun bölümlerle birlikte açılması, İlçede eğitim olanaklarının artırılması ve eğitim kalitesinin yükseltilmesi için önemlidir.

Arıcılığın Yaygınlaştırılması

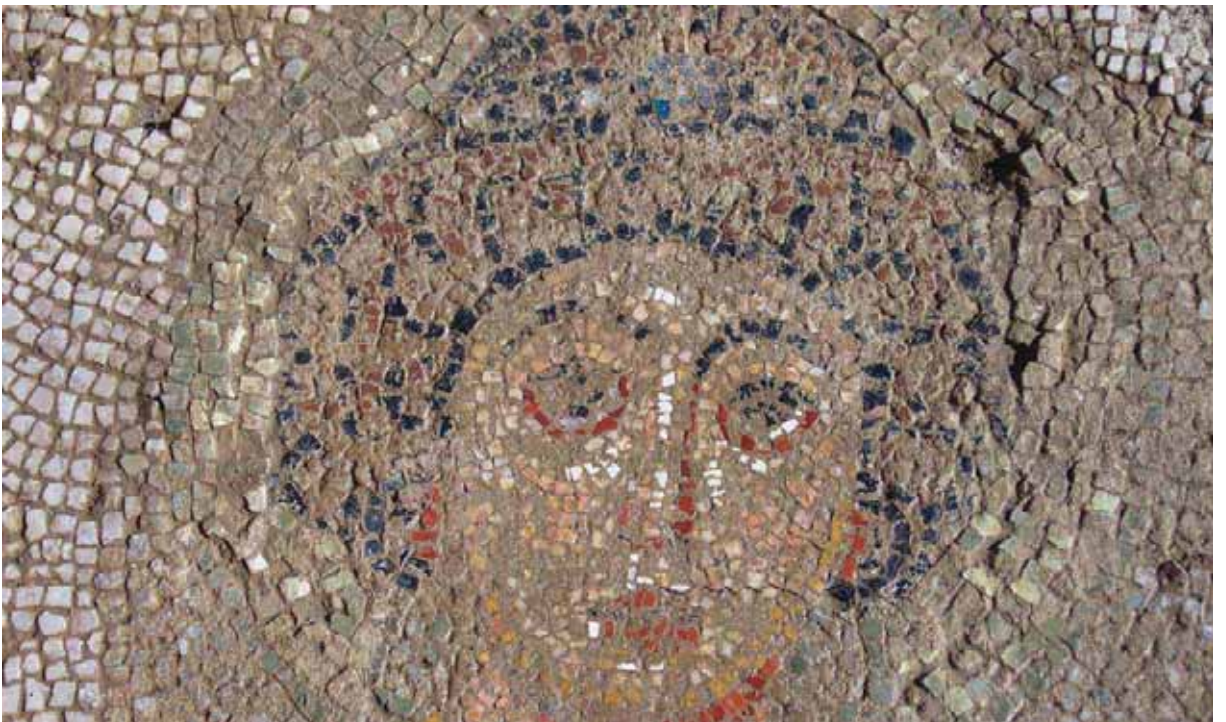
Tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin arazi yapısı ve iklim şartları yüzünden sınırlı olduğu İlçede arıcılık ve bal üretimi yapılmaktadır. Üretilen balın ise önemli bir pazarı olup; İlçe ve İl dışına gönderilmektedir. Fakat üretimin bilinçsiz yapılmasından dolayı yeterli verim alınamamaktadır. Arıcılık ve bal üretimi için İlçede daha fazla eğitim ve teşvik verilmesi gerekmektedir.

Kapama Ceviz Ağacı Bahçelerinin Oluşturulması

Şenpazar'da hali hazırda bireysel çabalarla ceviz yetiştirilmektedir. Elde ürünler ise yöresel pazarlarda veya İlçe dışındaki tanındıklar aracılığıyla satılmaktadır. Katma değeri yüksek olan ceviz üreticiliğinin teşvik edilmesi, tarım arazisi çok az olan ve dağlık araziye uygun olan bu ürüne özel bahçeler kurulması gerekmektedir. Kapama ceviz bahçeleri kısa vadede üretim elde edilemeyen, fakat uzun vadede yüksek derecede gelir getiren ve yüksek katma değeri oluşturan bir faaliyettir. Özellikle köylerde yaşayan insanların tarım alanında cevize yönlendirilmesi gerekmektedir.

2.19. TAŞKÖPRÜ

2.19. TAŞKÖPRÜ

Tarım, Hayvancılık ve Ormanlık

İlçede sarımsak üreticiliği ile geçimini sağlayan 3.500 – 4.000 aile bulunmaktadır. Üretimde sürekliliğin sağlanması ve piyasanın düzenlenmesi için Sarımsak Borsası kurulması ve çiftçinin ileri teknikler konusunda bilinçlendirilmesi gerekmektedir. 2012’de Sarımsak Festivalinde gerçekleştirilen Tarım Fuarı’nın devamının sağlanması tarım ürünlerinin yanı sıra tarım aletlerinin de tanıtımı açısından önemlidir.

İmalat Sanayi (Tarım ve Orman Ürünlerine Yönelik)

Taşköprü OSB’nin altyapı eksikliklerinin bitirilmesi sinai faaliyetlerin artması için önem arz etmektedir. Ağaç ürünleri imalatının desteklenmesinin yanı sıra sarımsak başta olmak üzere tarıma dayalı imalatta ürün çeşitliliğinin artırılması gerekmektedir. İlçede süt üretiminin yüksek olması sebebiyle süt işleme tesislerinin kurulması desteklenebilir.

Turizm

7 yıldır devam etmekte olan Pompeipolis Antik Kenti’nde kazı çalışmalarının hızlandırılması ve gerekli tanıtım çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Ayrıca, İlçede konaklama imkânları geliştirilmelidir. İlçede bulunan tarihi Kastamonu evlerinin restorasyonu ve bazılarının pansiyona dönüştürülmesi bu ihtiyacı karşılayabilir. Taşköprü’de tarihi yapılar, camiler ve hamamlar bulunması İlçede inanç turizminin geliştirilebileceğini göstermektedir. İlçe ayrıca yayla, göl ve mesire alanları gibi doğal güzelliklere sahip olup; doğa turizmi ve avcılık gibi faaliyetlere imkân sağlamaktadır. Küçük Su Mesire Yeri piknik ve doğa yürüyüşleri için uygun bir alan olmakla beraber, ulaşım alt yapısının iyileştirilmesi gerekmektedir.

Tanıtım

Festival ve fuarlarda tarım ve orman ürünlerinin yanı sıra, yerel ürünlerin tanıtımına önem verilmesi, Uluslararası Sarımsak Festivali ile Pompeipolis Tarım ve Hayvancılık Fuarlarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Yurt ve Konaklama İmkânları

Taşköprü Meslek Yüksek Okulu öğrencileri için yurt ve konaklama imkânlarının artırılması gerekmektedir. Ayrıca öğrenciler için sosyal altyapı yatırımlarının artırılması gerekmektedir.

İş Yapma ve İş Birliği Kültürünün Artırılması

Yatırımcıların fizibilite ve pazar araştırması gibi alanlarda bilgilendirilmesinin yanı sıra proje yazma ve uygulama eğitimlerinin sağlanması ve firmalar arasında işbirliği kültürünün artırılması gerekmektedir.

2.20. TOSYA

2.20. TOSYA

Birlikte İş Yapma Kültürünün Geliştirilmesi

Oldukça eski bir üretim kültürüne sahip olan Tosya'da iç ve dış bağlantıların zayıf olması, üretilen nihai malların araçlar vasıtasıyla satılmasına ve katma değer azalmasına yol açmaktadır. Firmalar nitelikli tanıtım-pazarlama stratejisi ve yaygın bayilik anlayışını birleştirmek suretiyle bu problemi çözebilirler. Ağaç sanayisi özellikle kapı imalatı Tosya'da kilit sektör konumundadır. Ancak çoğu işletme küçük ölçekli olup düşük üretim kapasitesine sahiptir. İşletmeler kalite endeksli üretimi değil, fiyat endeksli üretimi tercih etmektedir. Yanlış rekabet olgusu yüzünden işletmeler düşük karlarla çalıştığından üretim kalitesi de olumsuz yönde etkilenmektedir. Tosya'da imalat anlamında atılması gereken en önemli adım rekabetçi yapıyı güçlendirmektir. Mevcut firmaların kurumsallaşmalarının sağlanarak büyümeleri, tanıtımının yapılması ve bu sürecin desteklenmesi, Tosya'da ve Kastamonu'da sanayide üretilen katma değeri arttıracaktır. Ürünlerin tanıtımının yapılması ve bu üretilere yönelik proje desteklerinin sağlanması gerekmektedir. Ayrıca, Tosya'da markalaşmayı ve üretimde çeşitliliği sağlamak için yenilik ve tasarım merkezlerinin hayata geçirilmesi hayati önem arz etmektedir. Tosya'da kapı üretimi sektöründe rekabetçiliğin kümelenme yaklaşımıyla sağlanması önem arz etmektedir. Kümelenmenin sağlanabilmesi için gerekli teknik ve finansman olanaklarının da etkin biçimde kullanılması gerekmektedir.

Ulaşımın İmkânlarının Geliştirilmesi

Kastamonu Merkez ile olan karayolu bağlantısı görece zayıf olsa da İlçe D-100 Karayolu hattında yer almaktadır. Ancak yine de Tosya'yı Kastamonu'ya bağlayan yollarda iyileştirmeler yapılmalıdır. Tosya'daki, yüksek sanayi üretimi düşünüldüğünde demiryolu altyapısının sağlanmasında kritik öneme sahiptir.

Göçün Önüne Geçilmesi, Eğitim ve İstihdam Altyapısının Güçlendirilmesi

Tosya'nın en önemli problemlerinden biri de Bölge dışına göç verilmesidir. Göçün engellenmesi İlçenin gelişmesine, İlçenin gelişmesi de büyük oranda eğitime ve üretime bağlıdır. Yükseköğretim kurumları bu nedenle kritik önem arz etmektedir. Tosya'da mevcut yüksekokul hızla öğrenci sayısının artırmaktadır. Öğrenci sayısındaki bu artış, öğrencilerin barınma imkânlarının geliştirilmesini gerekli kılmaktadır. Öğrencilerin sosyal faaliyetlerde bulunabilmeleri için sosyal alanların, sinema salonları, spor tesisleri vb. varlığına ihtiyaç vardır.

Tosya'da mevcut işgücü arzı İlçenin ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır. İlçedeki işgücü problemi, Kargı ve Ilgaz'dan işçi getirmek suretiyle geçici olarak çözülmeye çalışılmaktadır. İlçede mesleki eğitimin güçlendirilmesi zaruri olmakla birlikte, bu faaliyetlerin İlçenin özellikle genç nüfus açısından cazibesini arttıracak yatırımlarla eşgüdüm halinde yapılması gerekmektedir.

Turizm Altyapısının İyileştirilmesi

Turizm, Tosya'nın gelişimi için önemli bir faktördür. Konaklama ve ulaşım sorunu çözülebilirse Tosya'daki turizm potansiyeli daha rahat açığa çıkarılabilecektir. Yakın bölgelerde kaplıca araştırma ve analizlerinin yapılması bu anlamda önem taşımaktadır. Önceki yıllarda Tosya'da yaylacılık faaliyetleri çok yaygınken, günümüzde bu faaliyetler oldukça azalmıştır. İlçede, turizm faaliyetlerinin 4 mevsime yayılması için agroturizm, ekoturizm gibi alternatif turizm faaliyetlerinin desteklenmesi gerekmektedir.

Tarım ve Hayvancılığın Desteklenmesi

Tosya'da tarım arazilerinin birleştirilmesi ve verimliliğin sulamayla artırılması kiraz, elma, armut, ceviz, kızılcık, pirinç gibi önemli tarım ürünlerinin verimliliğini arttıracaktır. Tarımsal üretimde sulama ve su kaynaklarının geliştirilmesi ve daha etkin kullanılması gereklidir. Gâvur Dağı Bölgesi'ndeki endemik bitkilerin incelenmesi ve katma değeri yüksek olanların üretilmesi yine İlçedeki tarımsal karlılığı arttıracaktır. Tosya'da pirinç önemli bir tarım ürünüdür. Pirinçten türev ürünlerin üretilmesinin ve markalaşmasının desteklenmesi hayati önem arz etmektedir. Kapama bahçeler kurularak (ceviz, kiraz vb.) verim artırılması

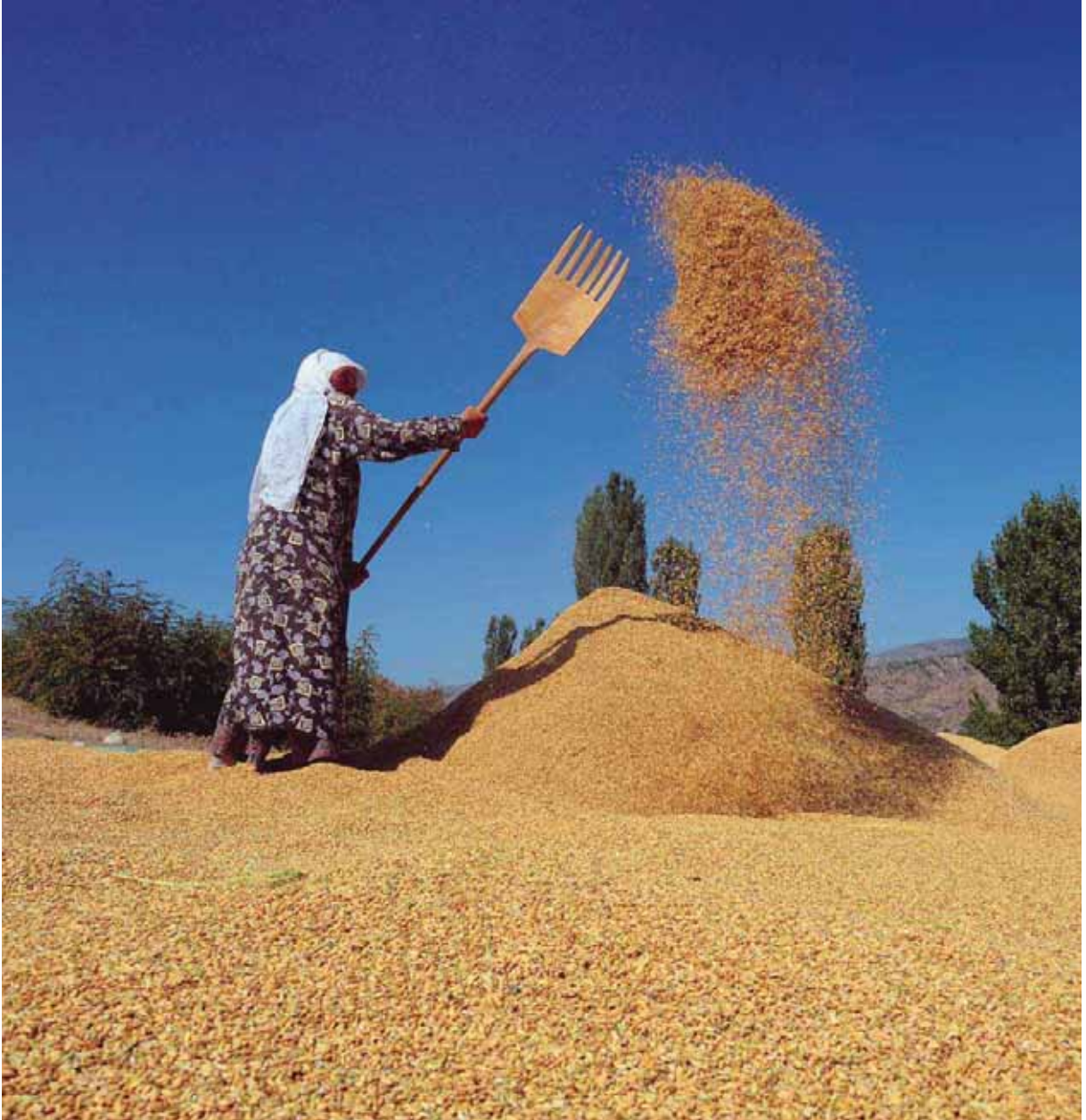
ve Bölgeye gelir getirici faaliyetlerin desteklenmesi gerekmektedir. Tosya'da çok sayıda bağ mevcuttur ve bu potansiyel, meyve suyu üretimi şeklinde değerlendirilebilir.

Sağlık İmkânlarının Arttırılması

İlçede sağlık sektörünün geliştirilmesine ihtiyaç vardır. Bu anlamda Bölgenin yaylaları ve hava koşulları Avrupa'da uygulanan yaşlı bakım merkezlerine benzer bir uygulamanın yapılmasına müsaittir. Kendi ihtiyaçlarını karşılayabilen yaşlıların yaşayabileceği köy veya benzeri yerleşim birimleri oluşturulabilir. Bölgede bulunan Kös Dağı ve Ilgaz Dağı doğası ve hava koşulları itibarıyla bu uygulamaya uygundur.

Yenilenebilir Enerjinin Kullanımı

İlçede başta güneş enerjisi olmak üzere yenilenebilir enerjiyi değerlendirmeye yönelik çalışmalar yürütülmelidir. Yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik ve biyogaz üretilebilir. Ayrıca üretim süreçlerinde kullanılan makine ve teçhizatlar da Tosya'da üretilebilir.

SINOP

3.1. MERKEZ

3.1. MERKEZ

Turizm

Sinop Merkez turizm sektöründe önemli bir yere sahiptir. Yat ve kruvaziyer turizmi, kıyı turizmi, tarihi eser turizmi, ekoturizm ve spor turizmi önemli turizm alanlarındandır. Bu alanların gelişmesi için Sinop – Yalta feribot seferlerinin başlatılması, Sinop Cezaevi, Sinop koyları ve sahilleri gibi önemli turizm değerleri için gerekli restorasyon ve tanıtım faaliyetlerinin artırılması, ekoturizme ve başta bilardo olmak üzere spor turizmüne yönelik yatırımların artırılması gerekmektedir. Merkezde ayrıca konaklama kapasitesinin ve kalitesinin artırılması yönünde teşvikler sağlanmalıdır.

Sanayi

Sinop Merkez gıda ürünleri, tekstil, plastik ve kauçuk ürünleri imalatı gibi alanlarda önemli bir sanayi üretimine ev sahipliği yapmaktadır. Bu alanlarda faaliyet gösteren işletmelerin rekabet güçlerini artırıcı teşvikler sağlanmalıdır. Sinop Merkez Karadeniz'in en önemli su ürünleri üretim merkezlerinden bir tanesidir. Gerek hamsi gerekse salyangoz üretimi teşvik edilmelidir. Bu alanlarda katma değeri artırıcı faaliyetler desteklenmelidir.

Eğitim

Sinop Merkez üniversite eğitimi açısından da önemli bir potansiyel taşımaktadır. Artan öğrenci sayısı ve eğitim kalitesi ile turizm kenti olmanın yanı sıra bölgesel düzeyde önemli bir üniversite kenti de olabilir. Bu yüzden öğrencilerin kent yaşamına katılımını artırıcı ve eğitim altyapısını geliştirici yatırımların artırılması gerekmektedir. Ayrıca Nükleer Santralin kurulmasıyla Üniversitede Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi'nin kurulması önem arz etmektedir.

Enerji

Sinop Merkez önemli bir rüzgâr enerjisi ve biyokütle enerjisi potansiyeli taşımaktadır. Bu yüzden rüzgâr enerjisi ve biyokütle enerjisi yatırımları teşvik edilmelidir. Ayrıca kentsel planlama çalışmalarına, yapılması planlanan Sinop Nükleer Santrali'nin, yaratacağı istihdam ve nüfus artışı ve tetikleyeceği ekonomik faaliyetlerin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Sağlık

Sinop'ta hastane ve huzurevi sayısı yetersizdir. Sağlık altyapısına yönelik yatırımlar artırılmalıdır. İlde yurt dışı talebe de hitap eden büyük ölçekli bir sanatoryum yapılabilir.

3.2. AYANCIK

3.2. AYANCIK

Turizm

Ayancık turizm bakımından doğal güzelliklere sahip Sinop'un önemli ilçelerinden biridir. Başlıca turizm çeşitleri doğa ve yayla turizmidir. Akgöl, İnaltı Mağarası ve Kanyonu ve Çangal Evleri önemli varlıklar olarak öne çıkmaktadır. Bu varlıkların tanıtımının eksikliği en büyük problem olarak görülmektedir. Konaklama gün sayısının artırılması için tüm turizm varlıklarının sürdürülebilir ve bütünlüklü biçimde kullanılması gerekmektedir. Ayrıca turizmin çeşitlendirilebilmesi için kamp kurma, dağcılık gibi faaliyet alanları desteklenmelidir.

Orman ve Orman Ürünleri

İlçe zengin bir orman varlığına bağlı olarak gerek endüstriyel odun gerekse orman meyveleri açısından zengin bir potansiyele sahiptir. İlçede ağaç ve ağaç ürünlerini işleyecek bu potansiyeli değerlendirecek işletme sayısı sınırlıdır. Ağaç ve ağaç ürünlerini ve orman meyvelerini işleyecek tesis ve işletmelerin sayısının artırılması istihdam açısından önem taşımaktadır.

Tarım

Bitkisel üretim özellikle meyvecilik ve sebzeçilik İlçede büyük potansiyel taşımaktadır. İlçenin toprak yapısı ve iklimi birçok meyvenin üretimine olanak sağlamaktadır. İlçede meyve üretimi teşvik edilmeli ve üretilen meyvelerin depolanması, işlenmesi ve pazarlanması konusunda çalışmalar yürütülmelidir.

3.3. BOYABAT

3.3. BOYABAT

Lojistik İmkânların Geliştirilmesi

Ticaretin yoğun olduğu Boyabat'ın, diğer ilçelerle ve illerle olan ulaşım bağlantılarının geliştirilmesi gerekmektedir. Durağan - Havza karayolunun bölünmüş yol kapsamında tamamlanması, Sinop limanına bağlanan karayolu bağlantısının geliştirilmesi İlçenin lojistik potansiyelini arttıracaktır.

İşgücünün Geliştirilmesi

İlçedeki işgücü arzı talebi karşılayacak büyüklükte değildir. Verilen göçlerle birlikte bu problem özellikle sanayi istihdamı açısından daha da büyümektedir. Bu amaca yönelik üretken nüfusu Boyabat'ta tutabilecek etkenlerden birisi de Boyabat'ta sosyal hayatı canlandırmaktır. Boyabat'taki gençlerin, öğrencilerin, çalışanların ve turistlerin sosyal hayata katılımlarını arttırmaya yönelik geniş anlamda sosyal yatırımlar (restoranlar, kafeler, sinema-tiyatro salonu, parklar vb.) yapılmalıdır.

Tuğla Sektöründe Yenileşme

Boyabat'ta endüstriyel yoğunlaşma genel olarak toprak sanayiinde, tuğla ve kiremit üretimindedir. Bu sektördeki üretim yapısı eski teknolojiye dayanmaktadır ve kaliteye yönelik bir rekabet bulunmamaktadır. Bu sektörün karlılığını, rekabetçiliğini ve sürdürülebilirliğini arttırmak için, sadece girdi maliyetlerini düşürmeye yönelik değil aynı zamanda kalitenin artmasına ve ürün teknolojisinin gelişmesine yönelik iyileştirme faaliyetleri de yapılmalıdır.

Orman Ürünlerinin Katma Değerinin Arttırılması

Boyabat orman varlığı açısından zengin olmakla birlikte bu potansiyelini tam olarak kullanamamaktadır. Orman endüstrisi açısından bakıldığında daha çok hammadde gönderen bir merkez haline gelen Boyabat'ta orman varlığının (mobilyacılık, kerestecilik, işlemecilik vb.) imalata dönüşmesi önemli bir potansiyel olarak öne çıkmaktadır. Boyabat Organize Sanayi Bölgesi'nde üretimi arttırmak için gerekli finansal desteklerin sağlanması önem arz etmektedir.

Pirincin Markalaşması

Geniş, düz ve verimli arazilere sahip Boyabat'ta tarım gelişmiş durumdadır. Boyabat, Sinop ve TR82 Bölgesi'ndeki çeltik üretiminin sırasıyla yaklaşık %42'sine ve %20'sine sahiptir. Boyabat'ta en büyük tarımsal problem pirincin markalaşmamış olmasıdır. Bu ürünün markalaşması ve endüstriyel olarak seri üretiminin yapılması İlçe ekonomisine önemli katkılar sağlayabilir. Ayrıca pirinçten birçok türev ürünün elde edilebildiği günümüzde bu üretim teknolojilerinin Boyabat'ta uygulama alanı olup olmadığı araştırılmalıdır.

Turizmin Geliştirilmesi

İlçe, turizm potansiyeli açısından da öne çıkmaktadır. Boyabat Kalesi'nin dışında İlçe genelinde bulunan Klasik Boyabat Evleri, Osmanlı dönemi eserleri, Bazalt Kayalıkları, Kral Kaya Mezarları ve Çukurhan Şelalesi Bölgede görmeye değer yerlerdir. İlçede tarihi ve turistik yerlerin tanıtımı yeterince yapılmadığından turizmin gelişimi yavaş gerçekleşmektedir. Turizmin oldukça gelişkin olduğu Sinop Merkez ile bağlantının artırılması bu anlamda Boyabat'a katkı sağlayacaktır. Benzer şekilde yayla turizmine de uygun olan Boyabat'ta doğru ve yeterli tanıtımla turizm önemli bir sektör haline gelebilir.

Sağlık Hizmetlerinin Geliştirilmesi

İlçede sağlık hizmetleri yetersizdir. Yaklaşık 45.000 kişiye ev sahipliği yapan ilçede uzman ve pratisyen hekim sayısı istenilen düzeyde değildir. Bu yetersizlikten dolayı İlçedeki hastalar tedavileri için genellikle şehirlere gitmek zorunda kalmaktadır. Bu problemin çözümü için Bölgede hastane ve uzman personel

sayısının artırılması gerekmektedir.

Çevrenin Korunması

Hava kirliliğinin önlenmesini için doğalgaz altyapısının sağlanması gerekmektedir. İlçe içi ulaşımda kullanılan toplu taşıma araçlarının modernizasyonu yakıt verimliliğinin artırılması açısından önem taşımaktadır. Ayrıca yapılı çevre kalitesinin yükseltilmesi için kentsel dokuların iyileştirici sürdürülebilir dönüşüm programları uygulanmalıdır.

3.4. DİKMEN

3.4. DİKMEN

Konut Arzının Artırılması

İlçede kalite konut arzının yetersiz olması, çalışan memurların veya işçilerin ilçede ikamet etmemesine neden olmaktadır. Çalışanlar konutların ekonomik olarak uygun ve fiziksel olarak iyi olduğu ve Dikmen İlçesi'ne yakın mesafede bulunan Gerze'de yaşamayı tercih etmektedir. Bu durum ise İlçenin nüfusunun ve gelirinin azalmasına ve sosyal ve kültürel altyapısının gelişmemesine neden olmaktadır. Bu yüzden İlçede yeni ve kaliteli konutların yapılması gerekmektedir.

Ulaşım Altyapısının İyileştirilmesi

Var olan karayolu ulaşımı 2012 yılını Temmuz ve Ağustos ayları içinde meydana gelen selde büyük hasar görmüş ve İlçenin ana ulaşım altyapısı zarar görmüştür. Bunun gibi doğal afet zamanlarında ilçenin ulaşımını sağlayan yolları kolayca hasar görüp; İlçenin çevre ilçe ve köyleriyle olan bağlantısı kesilebilmektedir. İlçenin ulaşım altyapısının, doğal afet riskleri göz önünde bulundurularak iyileştirilmesi İlçenin gelişimi açısından büyük önem taşımaktadır.

Ormancılığın Geliştirilmesi

Hâlihazırda yapılan ormancılık faaliyetleri, tomruk işleme düzeyinde kalmakta ve dolayısıyla yeterli katma değer üretilmemektedir. İlçeye ağaç işleme ve fırınlama tesislerinin kurulması ile katma değeri yüksek ağaç ürünleri elde edilerek, ilçenin refahı artırabilir.

Hayvancılığın Teşvik Edilmesi

İlçe arazisinin genel itibarıyla sarp dağlık alanlardan oluşması, İlçede tarım yapılmasını kısıtlamakla birlikte küçükbaş hayvancılık faaliyetlerinin ön plana çıkarmaktadır. Büyükbaş hayvancılıkta ise süt besiciliği gibi faaliyetlere yönelik avantajlar bulunmaktadır. Ayrıca İlçede arıcılık da yapılabilmektedir. Dolayısıyla, hayvancılık faaliyetleri ve hayvansal ürünlerin işlenmesi için kurulacak işletmeler teknik ve finansal olarak desteklenmelidir.

3.5. DURAĞAN

3.5. DURAĞAN

Küçük Sanayi Sitesi Kurulması

Durağan, Boyabat İlçesi ve Merkez İlçe'nin ardından, Sinop'ta en yüksek işletme sayısına sahip 3. ilçe olarak ön plana çıkmaktadır. Bu işletmeler İlçe içinde dağınık bir şekilde faaliyet göstermektedir. Sinop ilçeleri arasında Ayancık'ta %93, Boyabat ve Gerze'de %100, Merkez İlçe'de %91 doluluk oranlarına sahip Küçük Sanayi Siteleri bulunmakta iken, nüfus ve işletme sayısı birlikte düşünüldüğünde Durağan'da KSS kurulması önem arz etmektedir. İlçe içinde dağınık şekilde yerleşmiş, çok da elverişli çalışma koşullarına sahip olmayan işyerleri daha düzenli bir çalışma alanında toplamak dayanışma ve organizasyonu geliştireceği gibi, ihtiyaçların daha ekonomik yoldan karşılanmasına da hizmet edecektir.

Ormana Dayalı Sanayinin Kapasitesinin Artırılması

Durağan İlçesi'nde orman ürünlerine dayalı olan genel olarak küçük çaplı işletmeler bulunmaktadır. Sinop'taki endüstriyel odunun yaklaşık %12'si Durağan'da üretilmektedir. Bu kapsamda ormana dayalı ürün üreten işletmelerin insan kaynağı kapasitesini artırıcı uygulamalar desteklenebilir. Ürün katma değerini artırıcı çalışmalar yapılarak, sahip olunan hammadde kaynağının ilçeye olan ekonomik girdisinin artırılması sağlanabilir.

Sosyal Hayatın Canlandırılması

Sinop ilçeleri arasında en fazla genç bağımlılık oranına sahip ilçe Durağan'dır. Gençlerin ve diğer nüfusun İlçe içerisinde birlikte vakit geçirebileceği sosyal paylaşım alanları sayısı yetersidir. Bu tür alanların oluşturulması ve mevcut alanların niteliklerinin artırılması gerekmektedir.

İmar Sorununun Çözülmesi

İlçedeki arazilerin önemli bir bölümü ya 1. dereceden tarım alanı ya da korumalı orman alanı statüsünde olduğundan İlçeye gelecek muhtemel yatırımcılara tahsis edilebilecek alan sağlamak ile ilgili sorunlar oluşmaktadır. Sanayi üretimi için kullanılacak arsaların üretimi için gerekli çalışmaların sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde yapılması gerekmektedir.

Tarım ve Hayvancılığın Geliştirilmesi

Durağan'da coğrafi koşullarının uygunluğu dolayısıyla küçükbaş hayvancılık desteklenebilir. Meyve üreticiliği daha az emek gerektirdiğinden ve daha fazla maddi gelir kazandırdığından pirincin yerine veya yanında özendirilebilir. Pirincin verim ve katma değer artışı ile seracılığın geliştirilmesi için çalışmalar yapılmalıdır.

Durağan'ın sığır varlığı itibarıyla -özellikle kültür ve yerli sığır potansiyeli bakımından- Sinop genelinde önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Verim artırıcı hayvan ıslahı çalışmaları yapılabilir.

3.6. ERFELEK

3.6. ERFELEK

Turizm

Erfelek İlçesi turizm potansiyeli bakımından Bölgenin en önemli ilçeleri arasında yer almaktadır. Erfelek Tatlıca Şelaleleri son zamanlarda giderek artan tanınırlığı sayesinde önemli bir turizm varlığı olarak ön plana çıkmaktadır. İlçe ekoturizm faaliyetleri için de uygun ortam sunmaktadır. Turizmin geliştirilmesine yönelik altyapı çalışmalarının (yol, kamp ve piknik alanları, tesisler) ve düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Orman ve Orman Ürünleri

İlçe zengin bir orman varlığına sahip olup; gerek endüstriyel odun gerekse orman meyveleri açısından zengin bir potansiyel taşımaktadır. Ancak İlçede ağaç ve ağaç ürünlerini işleyecek bu potansiyeli değerlendirecek işletme bulunmamaktadır. Ağaç ve ağaç ürünlerini işleyecek tesis ve işletmelerin kurulması istihdam açısından önem arz etmektedir.

Tarım

Bitkisel üretim olarak meyvecilik İlçede büyük potansiyel taşımaktadır. İlçenin toprak yapısı ve iklimi birçok meyvenin İlçede üretimine olanak sağlamaktadır. İlçenin en önemli meyvesi kestanedir. Son zamanlarda yaşanan bazı sorunlar ve ağaçlarda meydana gelen hastalıklar üretimin azalmasına sebep olmuştur. Alınacak önlemler ve yapılacak teşviklerle meyve üretimi artırılmalı; elde edilen ürünlerin işlenmesi ve depolanmasına yönelik tesisler kurulmalıdır.

Eğitim

Sinop Üniversitesi kampüsü Erfelek İlçe sınırında yer almakta olup; ilerleyen yıllarda kampüs Erfelek İlçesi'ne doğru genişletilebilir. İlçede ayrıca, üniversiteye bağlı bir fakülte ya da yüksekokul açılması İlçenin gelişimini hızlandıracaktır.

3.7. GERZE

3.7. GERZE

Sanayi

İlçede katma değeri ve istihdam gücü yüksek sektörlerde üretim yapılmaktadır. Özellikle tarım, ormancılık vb. alanlarda kullanılan makine-ekipman üretimi, iplik ve dış giyim gibi tekstil üretimi, mobilya üretimi, tekstil makinaları üretimi, zeytinyağı üretimi ve kimya ve ağaç işleri sanayi üretimlerinin ve bu üretimlerde katma değer artırılması yönünde teşvikler sağlanmalıdır. Ayrıca Sinop ve Mersin'de kurulacak nükleer santraller için gerekli olan parçaların üretilmesi yönünde işletmeler ayrıca teşvik edilmelidir.

Tarım

İlçenin toprak ve iklim yapısı, küçükbaş hayvancılık, organik tarım, seracılık, zeytin, defne, odun dışı orman ürünleri ve kivi üretimine oldukça uygundur. Zeytin ve zeytinyağı üretimi yaygınlaşmakta olup; bu üretim daha fazla desteklenmelidir. İlçede piretün (dağ çileği) isimli meyve de yüksek potansiyele sahip olup; bu meyvenin üretimi teşvik edilmelidir. Küçükbaş hayvancılığın geliştirilmesi ile et ve süt üretiminin artırılması ve yumurta üretiminin de önceki yıllardaki büyüklüğüne geri döndürülmesi önem arz etmektedir.

Turizm

İlçenin sahip olduğu yeşil doğası birçok turizm türünün yapılmasını olanaklı kılmaktadır. Özellikle yayla ve köy turizminin geliştirilmesi önem arz etmektedir. Ayrıca İlçede yamaç paraşütü yapılabilen ve kruvaziyer turizminin geliştirilebileceği bir limanı da bulunmaktadır. İlçede av turizmi potansiyeli de yüksek olup; bu alanda yatırımların teşvik edilmesi gerekmektedir. Ancak anılan turizm türlerinin geliştirilebilmesi için öncelikle kırsal alanda ulaşım altyapısının geliştirilmesi, tanıtım olanaklarının artırılması ve işgücü açığının kapatılması yönünde tedbirler alınması gerekmektedir.

3.8. SARAYDÜZÜ

3.8. SARAYDÜZÜ

Tarımın Geliştirilmesi

İlçede genellikle yoğun emek isteyen ve geleneksel tekniklerle yapılan fakat getirisi görece yüksek olan çeltik üretimi yapılmaktadır. İlçenin tarım alanlarının verimli olması nedeniyle ürün yetiştirilmesinde geniş bir yelpazeye sahip olmasına karşın İlçe ağırlıklı olarak çeltik üretmeye devam etmektedir. İlçedeki tarımsal arazilerin küçük ve parçalı olması aktif olarak tarım yapılmasının önündeki engellerden biridir. Bu durum, maliyetin artmasına ve elde edilen ürünün ekonomik değerinin düşük kalmasına neden olmaktadır. Bu yüzden Saraydüzü'nde tarım verimliliğini arttırmak için arazi toplulaştırma yapılması gerekmektedir. Ayrıca İlçede tarımla uğraşan çalışma çağındaki nüfusun (15-64 yaş) az olması nedeniyle daha az emek isteyen ve daha çok verim alınabilecek ürünler ekilmelidir. Bunun için Bölgede ceviz ve elma gibi ürünlerin kapama bahçeleri oluşturulabilir. İlçede aşamalı olarak meyve yetiştiriciliğine geçilebilir.

Hayvancılığın Teşvik Edilmesi

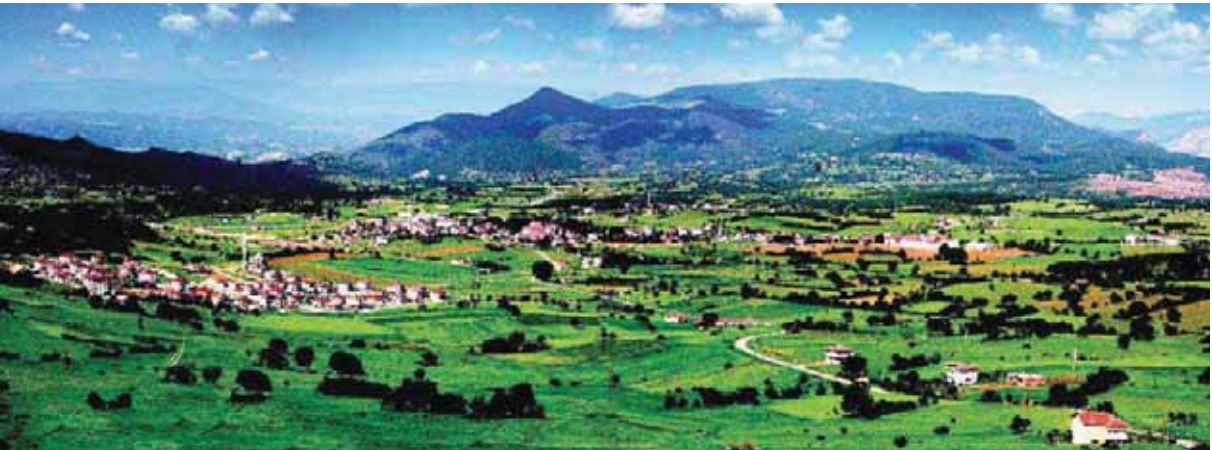
Saraydüzü arazi yapısının hem düzlük hem de dağlık olması nedeniyle hayvancılığın her çeşidine imkân vermektedir. Özellikle günümüz çiftçilerinin en büyük sıkıntılarından olan yem sorunu, Saraydüzü'nde yılda 7 kez biçilebilen yonca ile giderilebildiği için hayvancılık faaliyetleri büyük bir avantaja sahiptir. Bu mevcut durum ve avantajlar birlikte değerlendirildiğinde Saraydüzü'nün hayvan yetiştiriciliği ve hayvansal üretim için uygun bir ilçe olduğu görülmektedir. Dolayısıyla hayvancılık alanında gerekli teknik ve finansal destek sağlanmalıdır.

Ormancılık Temelli Yatırımların Geliştirilmesi

Saraydüzü orman varlığı bakımından zengin bir ilçedir. İlçenin dağ köyleri genellikle ormancılık ve hayvancılıkla geçinmektedir. Ayrıca birçok köyde ormancılık ve orman ürünleri ile ilgili kooperatifler bulunmaktadır. Fakat kesilen ağaçlar sadece tomruk haline getirilerek satılmaktadır. Bu satışta katma değer, dolayısıyla da kazanç düşüktür. Ormancılıktan elde edilen katma değer yükseltilmesi için, Saraydüzü'ne ağaç ve ağaç ürünleri işleme ve fırınlama tesisi kurulmalıdır. İlçede ve Bölgede ormancılığın daha çok gelişmesini sağlamak için, Sinop Üniversitesi'ne bağlı ormancılık ve orman ürünleri temelli bir meslek yüksekokulu açılabilir. Bu durum İlçenin nüfusunun artmasını, sosyal ve kültürel hayatın canlanmasını, ormancılık faaliyetlerinin gelişimini sağlayabilir.

Av Turizminin Geliştirilmesi

Saraydüzü'nde bulunan ormanlar vahşi hayatın çeşitliliği ile göze çarpmaktadır. Hem orman varlığının zengin olması hem de Saraydüzü'ne ulaşımın kolay olması dolayısıyla, İlçede avlakların kurulması ve İlçenin av turizmine açılması önem arz etmektedir.

3.9. TÜRKELİ

3.9. TÜRKELİ

Meyvecilik

İlçe meyvecilik alanında özellikle kestane ve kivi üretiminde gelişmiş bir seviyededir. İlçede üretilen kestane miktarı dolayısıyla kestane balı üretiminin de yüksek olduğu görülmektedir. İlçede, kestane şekeri, kestane çikolatası gibi ürünlerin üretimine yönelik imalat desteklenmelidir. Hem kestanenin hem de kestane balının yeterli tanıtımının yapılması, imalat alanında kullanımının artırılması gerekmektedir.

İlçede üretilen kivi miktarı da önemli seviyededir. İlçede seracılığın yaygınlaştırılması veya tek tür meyve yetiştiriciliğine yönelik kapama bahçelerinin oluşturulması üretilen kivin miktarını ve kalitesini artıracaktır.

İmalat Sanayi (Orman ve Orman Ürünlerine Yönelik)

Türkeli, endüstriyel ve yakacak odun üretiminde ön plana çıkmaktadır. Ahşap ve ahşap ürünleri imalatı alanında faaliyet gösteren işletmeler düşünüldüğünde kümelenme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, işletmelerin kurumsallaşma, pazarlama ve tanıtım gibi konularda eksikliklerinin giderilmesi önem arz etmektedir.

Balıkçılık

İlçede balıkçılık faaliyetleri de yaygın olup en çok hamsi, çınakop, istavrit ve mezigit bulunmaktadır. Fakat balıkçılık gelir getirici bir sektör haline gelmemiştir. İlçede soğuk hava deposunun bulunmayışı da balıkçılığın önünde büyük bir engeldir. İlçede veya yakın çevresinde kurulacak bir balık işleme ve depolama tesisinin balıkçılığı canlandıracaktır.

Turizm

İlçe turistlerin ilgisini çekebilecek yayla, şelale gibi doğal alanlara sahip olması sebebiyle doğa turizmine uygundur. Turizm sektörünün önündeki engeller, yaz süresinin kısa olması, konaklama imkânlarının kısıtlı olması ve tanıtım eksikliğidir. İlçe yeterli tanıtım ve konaklama imkânlarının veya pansiyonculuk hizmetlerinin iyileştirilmesiyle yerli ve yabancı turistlere hitap edecek konuma gelebilir.

NOTLAR:

NOTLAR:

NOTLAR:

TR82 DÜZEY 2 BÖLGESİ KASTAMONU - ÇANKIRI - SİNOP İLLERİ İLÇE STRATEJİLERİ

T.C. KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI
NORTH ANATOLIAN DEVELOPMENT AGENCY

Bölgenin Pusulası, Özgün Fikirlerin Referans Noktası

Cebrail Mah. Saray Sk. No: 1 37200 Kastamonu / TÜRKİYE
Tel.: +90 (366) 212 58 52 Faks: +90 (366) 212 58 55
E-posta: bilgi@kuzka.gov.tr
@TC_KUZKA

www.kuzka.gov.tr